

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

EKOAGROTURISTIKA V JIHOČESKÉM KRAJI

Autor práce: Marcela Jestřábová

Studijní obor: Management a marketing služeb

Forma studia: kombinovaná

Vedoucí práce: Doc. Ing. Ladislav Skořepa, Ph.D.

Katedra: Management a marketing služeb

2017

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v této práci.

Souhlasím, aby práce byla uložena v knihovně Vysoké školy evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích a zpřístupněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce Doc. Ing. Ladislavu Skořepovi Ph.D., za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

JESTŘÁBOVÁ, M. *Ekoagroturistika v Jihočeském kraji : bakalářská práce.* České Budějovice : Vysoká škola evropských a regionálních studií, z. ú. 2017. 75 s. Vedoucí bakalářské práce : Doc. Ing. Ladislav Skořepa, Ph.D.

Klíčová slova: ekoagroturistika, ekologické zemědělství, regionální rozvoj, udržitelný cestovní ruch, zelený cestovní ruch

Práce se zabývá aktuálním rozvojem ekoagroturistiky na území Jihočeského kraje.

Teoretická část charakterizuje základní pojmy v oblasti cestovního ruchu, zeleného cestovního ruchu a ekoagroturistiky. Informace budou čerpány ze sekundárních zdrojů, tzn. z odborné literatury popisující druhy zeleného cestovního ruchu a dále z webových zdrojů věnující se problematice ekoagroturistiky.

Praktická část se zabývá analýzou cestovního ruchu v Jihočeském kraji a SWOT analýzou ekoagroturistiky v daném regionu. Data pro tuto část jsou získána z primárních zdrojů pomocí dotazníkového šetření metodou face-to-face.

V závěru práce je zhodnocena aktuální úroveň a rozvoj tohoto odvětví na daném území a jeho socio-kulturní dopady.

ABSTRACT

JESTŘÁBOVÁ, M. *Eco-Agricultural Tourism in South Bohemia : Bachelor thesis*. České Budějovice : The College of European and Regional Studies, 2017. 75 p.
Supervisor : Doc. Ing. Ladislav Skořepa, Ph.D.

Key words: ecoagriculture, ecological agriculture, green tourism, rural development, sustainable tourism

The aim of this thesis is to appraise the current situation in ecoagricultural tourism in the South Bohemia. The theoretical part of this thesis briefly describes terms related to tourism, green tourism and ecological agriculture. Information was gained from secondary sources such as educational literature and websites with ecoagriculture issues. All references are listed in the appendix, at the back of this thesis. The practical part of the thesis consists of market research completed with primary sources through questionnaire survey realized by face to face method. There is a SWOT analysis mentioned to find out strengths and weaknesses of ecotourism in the South Bohemia region as well as opportunities and threats which this industry is currently facing. The SWOT analysis is also used to define possible developments and strategies in ecotourism, which can positively influence its growth.

Finally there is evaluated the quality level and range of services which are currently offered as well as its social-cultural influences.

OBSAH

OBSAH	6
ÚVOD	8
1 CÍL A METODIKA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE	10
2 ZÁKLADNÍ POJMY V CESTOVNÍM RUCHU	11
2.1 Trvale udržitelný cestovní ruch	11
2.2 Zelený cestovní ruch	15
2.3 Agroturistika a ekologické zemědělství	17
3 EKOAGROTURISTIKA	20
3.1 Definice pojmu a význam ekoagroturistiky	20
3.1.1 Pozitivní a negativní dopady ekoagroturistiky	23
3.2 Organizace na podporu ekoagroturistiky	25
3.2.1 ECEAT - Evropské centrum pro ekoagroturistiku	25
3.2.2 Svaz venkovské turistiky	26
3.2.3 WWOOF – World Wide Opportunities on Organic Farms	27
4 JIHOČESKÝ KRAJ	28
4.1 Základní charakteristika	28
4.2 Cestovní ruch v regionu	31
4.2.1 SWOT analýza Jihočeského kraje	31
4.2.2 Koncepce rozvoje cestovního ruchu v Jihočeském kraji	33
4.2.3 Souvislost cestovního ruchu a regionálního rozvoje	34
4.3 Vývoj ekoagroturistiky v Jihočeském kraji	36
4.3.1 Možnost finanční podpory pro rozvoj ekoagroturistiky ze státního rozpočtu a fondů EU	38
4.3.2 Definice problémů rozvoje venkovské turistiky	46

4.3.3	Certifikace ekologických subjektů a značky kvality.....	48
4.4	Příklady ekofarem v Jihočeském kraji	51
4.4.1	Ekofarma Horní Chrášťany – ekofarma, penzion	51
4.4.2	U starýho kance – ekofarma, penzion a ranč	52
5	MARKETINGOVÝ VÝZKUM.....	54
5.1	Vyhodnocení výsledků výzkumu	54
5.2	SWOT analýza ekoagrotistiky v Jihočeském kraji	62
5.3	Návrh strategií pro další rozvoj	64
	ZÁVĚR	65
	SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ	72
	SEZNAM PŘÍLOH.....	74
	PŘÍLOHY	75

ÚVOD

Motto: „To be economical agriculture must be ecological.“ Charles Walters

Cestovní ruch sehrává významnou roli v rozvoji regionů. Po desítky let nepřetržitého rozvoje se stal jedním z celosvětově nejvýznamnějších průmyslových odvětví. Enviromentálním dopadům rozvoje cestovního ruchu však dlouho nebyla věnována patřičná pozornost. Teprve růst životní úrovně ve vyspělých zemích a s tím spojený mohutný rozvoj cestovního ruchu upozornil na nutnost řešení otázky jeho trvalé udržitelnosti.

Současnou společností hýbe konzumní způsob života. Charakteristickým rysem takového jednání je rychlé spotřebovávání, nadužívání a plýtvání zdrojů. Znepokojující je odklon společnosti od přírody, ztráta vazeb s venkovem, tradicemi a chápáním lidových zvyků, které obyvatelé po staletí obklopovaly.

Takové chování je však dlouhodobě neudržitelné a světové organizace a státy jsou tak nuceny přicházet s koncepty udržitelného rozvoje regionů, kdy současně vzniká prostor pro nové produkty, cílící právě na odpovědné chování jednotlivců i institucí.

V souladu s tímto trendem a požadavkem na udržitelnost cestovního ruchu je právě takovým produktem ekoagroturistika, jež napříč odvětvími spojuje ideu odpovědného cestovního ruchu a ekologického zemědělství slibující aktivní odpočinek v typické ruralní atmosféře.

Ideálem českého venkova jakožto turistické destinace je čarokrásná krajina, čerstvý vzduch, obhospodařená pole, louky s pasoucím se dobyt看kem, čisté rybníky a pohostinnost místních obyvatel. Takovou nezaměnitelnou krajinou jsou Jižní Čechy, které jsou právem nazývány perlou České republiky, jsou mým domovem, a které jsem si v souvislosti s rozvojem ekoagroturistiky zvolila jako zkoumaný region pro účel této bakalářské práce.

Ve své práci se zabývám ekoagroturistikou, jako nově vznikajícího odvětví cestovního ruchu a jeho přínosem pro region a společnost jako takovou.

Práce je rozdělena do dvou částí. Do teoretické části a praktické části, jejíž závěr poskytuje navrhovaná řešení dané problematiky.

V teoretické části uvádím přehled základních pojmů z oblasti cestovního ruchu a zeleného cestovního ruchu, kterého je ekoagroturistika součástí. Charakterizují zde pozitivní a negativní aspekty ekoagroturistiky a přináším přehled organizací, činných v tomto odvětví.

V praktické části charakterizují Jihočeský kraj z pohledu udržitelného cestovního ruchu a jeho souvislosti s regionálním rozvojem. Popisují přírodní památky a jiná přírodní a kulturní bohatství, které zvyšují atraktivitu ekoagroturistického subjektu. V této části věnuji celou kapitolu projektům ministerstva zemědělství ČR, díky kterým mají možnost čerpat subjekty ekologického zemědělství finanční zdroje ze státního rozpočtu a z dotačních fondů EU.

Následuje SWOT analýza Jihočeského kraje a charakteristika vybraných farem, které se v dané lokalitě nachází s důrazem na popis okolí a úroveň nabízených služeb s výčtem těch, kterými se případně odlišují od ostatních konkurentů v odvětví.

V poslední části uvádím výsledky rozhovorů a dotazníkového šetření s majiteli ekofarem, SWOT analýzu odvětví ekoagroturistiky v Jihočeském kraji a závěr z ní plynoucí.

1 CÍL A METODIKA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Hlavním cílem bakalářské práce je charakteristika vývoje ekoagrotistiky v Jihočeském kraji a zhodnocení jejího významu pro region z hlediska udržitelného cestovního ruchu a sociálně kulturního přínosu.

Strukturu bakalářské práce tvoří dvě části. V teoretické části se autorka věnuje deskripci problematiky venkovské turistiky, do které ekoagrotistika patří. Pro vytvoření první části práce bylo čerpáno z odborné literatury domácích i zahraničních autorů z odvětví ekoagrotistiky, udržitelného cestovního ruchu a regionálního rozvoje.

Praktická část začíná čtvrtou kapitolou a analyzuje zkoumaný region pomocí SWOT analýzy. Následuje charakteristika vybraných podnikatelských subjektů a k nim směřovaný marketingový výzkum.

Pro získání primárních informací byl provedený marketingový výzkum formou dotazníkového šetření, který byl realizován metodou face-to-face a řízenými rozhovory. Hlavním cílem výzkumu bylo zjistit úroveň a rozsah poskytovaných služeb, tržní podmínky ekoagroturistického subjektu a definování hlavních překážek v podnikání.

2 ZÁKLADNÍ POJMY V CESTOVNÍM RUCHU

2.1 Trvale udržitelný cestovní ruch

Pojem cestovní ruch je odvozen od slova cestování, ale je zřejmé, že oba pojmy se liší. Jestliže pod pojmem cestování rozumíme cesty spojené s přechodným pobytem na jiném místě, tak cestovní ruch je pojmem daleko širším. Obecně je možné konstatovat, že o cestovním ruchu (na rozdíl od cestování) mluvíme tehdy, když se cestování stává jevem masovým a je spojeno s poskytováním specifických služeb (ubytování, stravování, doprava a jiné), které zabezpečují specializované organizace.¹

Definováním cestovního ruchu se ve svých publikacích věnuje i mnoho dalších autorů, všechny definice se však shodují na podmínce, že cestovní ruch je dočasný pobyt osob mimo místo trvalého bydliště, a to za účelem rekreace, odpočinku a zábavy, ale ne za účelem výdělečné činnosti.

Hesková Marie² objasňuje rovněž termín subjekt cestovního ruchu. Je jím účastník cestovního ruchu označovaný jako návštěvník, turista nebo výletník.

Návštěvník je osoba, která v domácím cestovním ruchu cestuje na jiné místo v zemi svého trvalého bydliště na kratší dobu než šest měsíců. V zahraničním cestovním ruchu cestuje do jiné země na dobu nepřesahující jeden rok s tím, že hlavní účel cesty je v obou případech jiný, než výkon výdělečné činnosti.

Výletník je návštěvník, který cestuje na dobu kratší než 24 hodin s tím, že nepřenocuje v navštíveném místě.

Turista je osoba, která v domácím, resp. v zahraničním cestovním ruchu splňuje kritéria návštěvníka. Účast turisty na cestovním ruchu je spojena s minimálně jedním přenocováním. Z hlediska délky pobytu se přitom rozlišuje

- **turista na dovolené** – pobývá na daném místě více než určený počet nocí nebo dní (v ČR 2-3 noci)

- **krátkodobě pobývající turista** – cestuje na dobu nepřekračující určený počet nocí nebo dní, ale zahrnuje pobyt alespoň s jedním přenocováním

---

¹ KOTÍKOVÁ, H. *Nové trendy v nabídce cestovního ruchu*. 1. vyd. Praha : Grada Publishing, a. s., 2013. 15 s. ISBN 978-80-247-4603-6.

² HESKOVÁ, M. *Cestovní ruch*. 2. vyd. Praha : Fortuna, 2011. 26 s. ISBN 978-80-7373-107-6.

Popisuje zde rovněž význam produktu cestovního ruchu z různých hledisek. Na jedné straně je jím vše, co je nabízeno na trhu cestovního ruchu a má schopnost uspokojit potřeby návštěvníků a vytvořit tak komplexní soubor zážitků.

Z ekonomického pohledu autorka produkt cestovního ruchu specifikuje takto: „*Je souborem volných statků, služeb, zboží a veřejných statků, které jsou předmětem spotřeby účastníků cestovního ruchu.*“³

Z ekonomického hlediska je význam cestovního ruchu pro území nezpochybnitelný. Mezi nejvýznamnější ekonomické přínosy patří příliv finančních zdrojů do místního a státního rozpočtu, vytváření nových pracovních míst, rozvoj malého a středního podnikání či růst cen nemovitostí v dané lokalitě. Další dopady cestovního ruchu mohou mít sociálně-kulturní charakter. Királová⁴ označuje za tyto vlivy např. záchranu kulturních tradic, řemesel nebo zvyšování životního standardu místních obyvatel.

Kromě již zmíněných ekonomických dopadů to mohou být dle Ministerstva pro místní rozvoj⁵ např. znečišťování přírodního prostředí, neúměrné využívání přírodních zdrojů, změny kulturních hodnot a chování místních obyvatel, zejména přejímání prvků od návštěvníků či splývání kultur, zisky z cestovního ruchu se dostatečně neuplatňují v místní destinaci, znehodnocení atraktivity území a tím i předpokladů pro další rozvoj, funkční změna území z rezidentské na turistickou.

Definice trvale udržitelného rozvoje cestovního ruchu

Komplexním a smysluplným řešením negativních vlivů turismu se zabývá udržitelný cestovní ruch.

Trvale udržitelný rozvoj cestovního ruchu vychází z koncepce udržitelného rozvoje, jedná se o aplikaci principů udržitelného rozvoje na odvětví cestovního ruchu. Snad nejznámější definice udržitelného rozvoje pochází ze zprávy “Naše společná budoucnost”, kterou vydala světová komise pro životní prostředí a rozvoj OSN v roce

---

³ tamtéž

⁴ KIRÁLOVÁ, A. *Marketing destinace cestovního ruchu*. Praha : Ekopress, 2003.89 s. ISBN 80-86119-56-4.

⁵ Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. 2008 [cit. 2017-03-15]. Dostupné z <http://www.garep.cz/publikace/prumysl-cestovniho-ruchu.pdf>.

1987: “Trvale udržitelný rozvoj je takovým rozvojem, který naplňuje potřeby přítomných generací, aniž by ohrozil schopnost budoucích generací naplňovat potřeby své”.⁶

Po celá tisíciletí považoval člověk krajinu, která ho obklopovala za nevyčerpatelný zdroj všeho, co potřeboval ke svému životu. Postupem času na světě přibývalo více lidí, nástroje se stávaly dokonalejší a člověk si nedělal žádné starosti s dobýváním nerostů, s kácením lesů ani s vybíjením zvířectva a ničením vzácných rostlinných druhů. Lidé si neuvědomovali, že svoji činností produkují větší množství odpadů, které znečišťuje jak ovzduší tak i vodu a půdu.⁷

S požadavkem na udržitelnost v cestovním ruchu přichází zásadní změna pro manažery, kteří jej plánují, řídí a rozvíjejí. Zatímco dříve byla cílem maximalizace ekonomických přínosů, dnes je požadavkem vyváženost všech tří aspektů:

- ochrany životního prostředí,
- přínosů pro lidskou společnost,
- stabilního ekonomického růstu.

Tento požadavek znázorňuje schéma „3 P“ – PLANET – PEOPLE – PROFIT (planeta – lidé – zisk), jehož autorem je prof. Donald Hawkins z GWU v New Yorku.⁸

Obrázek 1 Schéma 3P – Planet – People - Profit ⁹

⁶ KORČÁK, P. *Naše společná budoucnost Světová komise pro životní prostředí a rozvoj*. 1.Vyd. Praha : Academia, 1991. 108-9 s. ISBN 80-85368-07-2.

⁷ ŽÁČEK, R. *Trvale udržitelný rozvoj venkovské krajiny*. Diplomová práce. Brno : Masarykova univerzita, 2005.

⁸ BURIAN, M. *Co si představit pod pojmem „udržitelný cestovní ruch“*. www.bio-info.cz [online] 2010. [cit. 2017-03-15] Dostupné z < <http://www.bio-info.cz/zijte-bio/co-si-predstavit-pod-pojmem-udrzitelny-cestovni-ruch>>.

⁹ tamtéž

Uvnitř trojúhelníku jsou znázorněny jednotlivé sektory lidské společnosti (podnikatelský, tj. Podniky, firmy; veřejný, tj. Státní správa, samospráva, instituce a nevládní, tj. nejrůznější sdružení, asociace, spolky), jejich převažující vliv na jednotlivá „P“ a převažující vzájemné vazby těchto sektorů.¹⁰

Ve Výkladovém slovníku cestovního ruchu¹¹ je udržitelný cestovní ruch chápán jako takový cestovní ruch, který dlouhodobě nenarušuje přírodní, kulturní a sociální prostředí.

Jsou zde uvedeny tři vymezení udržitelného cestovního ruchu:

1. environmentální – patří sem takové koncepce rozvoje a plánování cestovního ruchu, jejíž cílem je ochrana a zachování životního prostředí a respektování životního stylu místních obyvatel.

2. holistická definice - „cestovní ruch, kdy aktivity a služby poskytované návštěvníkům a vlastní aktivity návštěvníků ovlivňují přírodní a antropogenní životní prostředí, místní komunitu a biosféru jako celek pouze v takové míře a kvalitě, která neobnovitelně negativně nemění globální ani lokální životní prostředí, místní komunitu a biosféru jako celek a neomezuje tak možnost využití cestovním ruchem a další antropogenní využití destinace v budoucnosti, stejně jako funkce biosféry“

3. ekonomicko-environmentální - „schopnost destinace udržet si potenciál konkurence v soutěži s novými, historicky méně využívanými destinacemi, přitáhnout první i opakované návštěvy, podržet si kulturní jedinečnost, být v rovnováze se životním prostředím“¹²

Výklad udržitelného rozvoje dle World tourism organization (WTO), která se v roce 2003 přeměnila na přidruženou organizaci Organizace spojených národů na podporu cestovního ruchu (UNWTO) - „*udržitelný rozvoj turistiky uspokojuje potřeby současných turistů a hostitelských regionů a zároveň chrání a zvyšuje tyto možnosti do budoucna. Má vést k řízení všech zdrojů, a to tak, aby byly uspokojeny ekonomické, sociální a estetické potřeby při zachování kulturní integrity, nejdůležitějších ekologických procesů, biologické různorodosti a procesů, které umožňují život.*“¹³

---

¹⁰ tamtéž

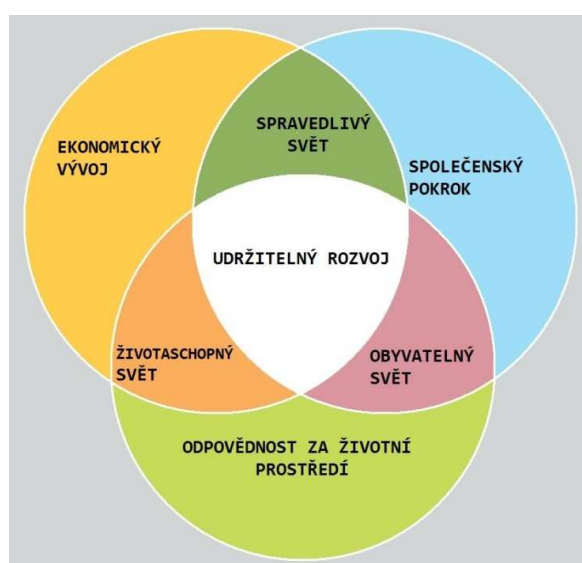
¹¹ ZELENKA, J., PÁSKOVÁ, M. *Výkladový slovník cestovního ruchu*. 2. vyd. Praha : Linde, 2012. 103 s. ISBN 978-807-2018-802.

¹² tamtéž

¹³ *Agenda 21 for the Travel and Tourism Industry: Towards Environmental Sustainable Development* [online] 1996. [cit. 2017-03-15] Dostupné z <<http://www.earthsummit2002.org/roadmap/tourism.html>>.

Někdy je udržitelný cestovní ruch považován za zvláštní druh cestovního ruchu, který se zaměřuje na tu část trhu, která je citlivá na environmentální a sociální vlivy, poskytuje specifické druhy produktů specializovanými operátory a obvykle je v rozporu s masovým cestovním ruchem. Toto je mylné podání, jelikož musí být zřejmé, že „udržitelný cestovní ruch“ znamená cestovní ruch, který je založen na principech udržitelného rozvoje. Z toho vyplývá, že do budoucna by veškerý cestovní ruch měl být udržitelným cestovním ruchem.¹⁴

Obrázek 2 Propojení oblastí udržitelného rozvoje ¹⁵

2.2 Zelený cestovní ruch

Zelený cestovní ruch „zdůrazňuje především místní hledisko uskutečňování cestovního ruchu, tj. nejen ve volné krajině, ale také i v mírně osídlených oblastech. Jde o cestovní ruch s aktivní náplní, respektující a chránící přírodu.“¹⁶

Jedna z forem, která blíže vymezuje místo pobytu, je **venkovský cestovní ruch**.

¹⁴ KRAUS, D. *Trvale udržitelný rozvoj cestovního ruchu*. Diplomová práce. Brno : Masarykova univerzita. 2006.

¹⁵ *Vzájemné propojení jednotlivých oblastí a principů udržitelného rozvoje*. [online] 2013. [cit. 2017-02-03] Dostupné z [www: <http://vitejtenazemi.cz/cenia/index.php?p=trvale_uzrizeny_rozvojsitespotreba>](http://vitejtenazemi.cz/cenia/index.php?p=trvale_uzrizeny_rozvojsitespotreba).

¹⁶ ŠKODOVÁ-PARMOVÁ, D. *Agroturistika*. 1. vyd. České Budějovice : Jihočeská univerzita, ekonomická fakulta, 2007. 67 s. ISBN 978-80-7394-009-6.

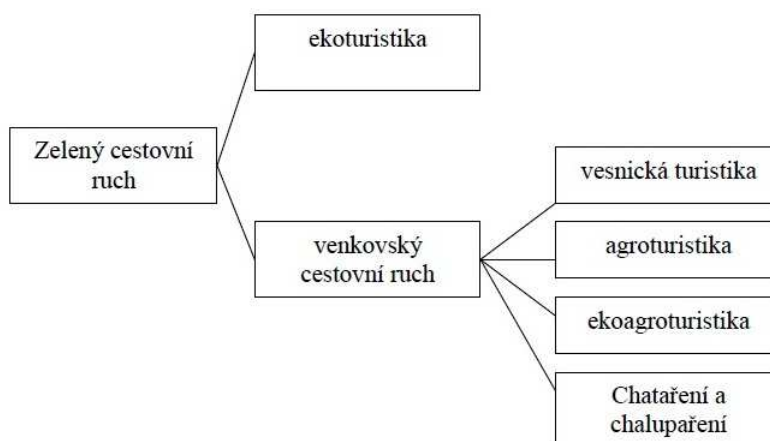
Čertík¹⁷ jím chápe rekreační formu cestovního ruchu, spojenou s pobytem ve venkovském prostředí a se snahou účastníků maximálně pobývat ve volné přírodě.

Hesková¹⁸ používá definici, kterou rozšiřuje o možnost ubytování ve vesnických domech a různých ubytovacích zařízeních na venkově, kde je součástí nabídky i možnost stravování nebo vlastní přípravy stravy a možnost se zapojit do různých činností spojených s pobytem na venkově.

Zelenka a Pásková¹⁹ uvádí některé aspekty, díky kterým je venkovský cestovní ruch atraktivní pro novodobé turisty. Jedná se o samotný venkovský způsob života, dále o klidnou a rozsáhlou krajinu, čistý vzduch, pracovní aktivity, zvyky a folklór, rozmanité stromy a zvířata atd.

Venkovský cestovní ruch je možné dále rozdělit na vesnickou turistiku, agroturistiku, ekoagroturistiku, stezky dědictví a chataření a chalupaření.²⁰

Obrázek 3 Schéma venkovského cestovního ruchu ²¹

Venkovský cestovní ruch je jedním z perspektivních produktů cestovního ruchu kompatibilních s požadavky trvale udržitelného rozvoje. Jako každá podnikatelská činnost, i venkovská turistika je orientovaná na dosažení zisku. Nicméně tím, že se řídí odpovědnými principy, jako je například environmentální etika, minimální degradace zdrojů, zaměření spíše biocentrické než homocentrické (návštěvník či turista prostředí nemění), patří mezi tzv. „měkké“ **formy cestovního ruchu**. Venkovský turismus lze

¹⁷ ČERTÍK, M. *Cestovní ruch - vývoj, organizace a řízení*. 1. vyd. Praha : OFF, 2001. 85 s. ISBN: 80-238-6275-8.

¹⁸ HESKOVÁ, M. *Cestovní ruch*. 2. vyd. Praha : Fortuna, 2011. 65 s. ISBN 978-80-7373-107-6.

¹⁹ ZELENKA, J., PÁSKOVÁ, M. *Výkladový slovník cestovního ruchu*. 2. vyd. Praha : Linde, 2012. 93 s. ISBN 978-807-2018-802.

²⁰ ŠKODOVÁ-PARMOVÁ, D. *Agroturistika*. 1. vyd. České Budějovice : Jihočeská univerzita, ekonomická fakulta. 2007. 45 s. ISBN 978-80-7394-009-6.

²¹ Tamtéž. *Schéma venkovského cestovního ruchu*.

definovat jako turismus, který je provozován na venkově, mimo oblasti rekreačních center. Jeho subprodukty jsou zejména **vesnická turistika, agroturistika a ekoagroturistika**. Jde o takový druh cestovního ruchu, který zdůrazňuje především ekologický a sociální přístup a tedy umožňuje zabezpečit udržitelnost venkovské krajiny.²²

Venkov a zemědělství ještě v nedávné době spolu úzce souvisely. Dnes pohlížíme na venkovský prostor z jiných, daleko širších hledisek. Venkov je bydlištěm, rekreačním územím, hospodářskou jednotkou, místem společenských kontaktů, kulturním i přírodním prostorem. Sociální i ekonomický rozvoj se však ve venkovských oblastech v důsledku hlubokých společenských změn v ČR za posledních 15 let zásadně změnil. Se zvyšováním objemu volného času a příjmů obyvatelstva, stejně jako s narůstajícími požadavky na blízkost přírody, její poznávání a na smysluplnou činnost ve volném čase, stoupá důležitost rozvoje různých forem turismu ve venkovském prostoru. Stále zkušenější a citlivější turista hledá rekreační oblasti, kde existují různorodé atraktivity a bohaté kulturní vyžití v nenarušeném přírodním prostředí. Právě na venkově zůstává nedostatečně využito mnoho kapitálu ve formě původní regionální kultury a relativně nezhodnocené přírody. Jde o značný potenciál cestovního ruchu, jehož využívání by mohlo být zdrojem růstu životní úrovně venkovských obyvatel a současně zabezpečovat udržitelnost venkovské krajiny²³

2.3 Agroturistika a ekologické zemědělství

Agroturistika

Agroturistika je podle Valáška²⁴ jako květina, která nemůže růst všude. Potřeby, které agroturistika vyžaduje, definuje následovně: *„potřebuje své půdní podmínky, příznivé podnebí a správné lidi. Kromě základních požadavků na úspěšnou zemědělskou činnost, farmářské a turistické infrastruktury, ochoty místních lidí poskytovat služby a samozřejmě patřičných zákazníků vyžaduje i jisté estetické vlastnosti okolní krajiny tzn. Malebnost, různorodost, a pokud to jde, tak velikou míru neporušenosti.“*

---

²² ŠIMKOVÁ, E. *Udržitelná krajina a venkovský cestovní ruch*. [online] [cit. 2017-03-15] Dostupné z [www: <http://www.agris.cz/Content/files/main_files/75/152975/189Simkova.pdf>](http://www.agris.cz/Content/files/main_files/75/152975/189Simkova.pdf).

²³ tamtéž

²⁴ VALÁŠEK, D. *Agroturistika je součástí životního stylu*. COT Business [online]. 2004. [cit. 2017-03-15]. ISSN 1212-4281. Dostupné z [www: <http://www.cot.cz>](http://www.cot.cz).

Rozvoj agroturistiky lze v České republice zaznamenat zejména v období počátku 90. Let, kdy docházelo k postupnému privatizování majetku do soukromého vlastnictví a rozpadu zemědělských družstev. Obnovuje se tak činnost soukromých zemědělců a farmářů, kterým agroturistika začala sloužit jako doplňkový příjem pro překonání období mimo zemědělskou sezónu.

K lákadlům agroturistiky patřila dříve možnost práce na farmě, na zahradě nebo v sadu, ale tato její původně hlavní součást ustupuje do pozadí. Naopak roste význam jiných předností agroturistiky: kontakt se zvířaty (mající často terapeutický účinek), vyjížděky na koních, ochutnávky domácí kuchyně, zážitky z lidové architektury, poznávání venkovského folkloru, tradic a řemesel, rybaření, cyklovýlety a především klidný pobyt v přírodě. Výběr agroturistických lokalit je velmi široký a zahrnuje jak malé chalupy, tak větší zemědělské usedlosti a statky. Pohybuje se od vysloveně skromných, téměř „přírodních“ podmínek ubytování až po přepychově stylově zařízené apartmány. Od zábavy, kterou si hosté sami tvoří, až po pobyt cíleně organizovaný. Zahrnuje také veškeré možné přírodní lokality u nás – od nížin velkých řek po horské louky a pastviny.²⁵

Je to specifická forma cestovního ruchu, která využívá krajinu venkova, přírody a zemědělských usedlostí se zemědělskou funkcí. Je to jedna z vedlejších činností podnikatelů k získání dodatečných finančních prostředků.

Zahrnuje několik služeb (stravování, ubytování, jízda na koních a ostatní) a to jak činnosti na farmě, tak i v okolí. (naučné stezky, projížďky atd.), možnost zážitků za účelem rekreace a odpočinku. Hlavní charakteristika tedy je, že jde o cestovní ruch na zemědělských farmách a v přírodních památkových zónách.²⁶

Služby, které by měli být nabízeny zemědělskými podniky:

- ubytování;
- stravování;
- účast turistů na zemědělských pracích;
- lov zvěře, rybaření;

---

²⁵ DUDÁK, V., PAVELKA, Z. *Agroturistika v České republice*. 1. vyd. Praha : Novela bohemica s. r. o., 2012. 161 s. ISBN 978-80-87683-03-3.

²⁶ POUROVÁ, M. *Agroturistika*. 1 vyd. Praha : Česká zemědělská univerzita, 2002. 59 s. ISBN 8021309652.

- letní a zimní sporty;
- provozní prostředí podnikatele, ve kterém se může turista pohybovat;
- další doprovodné programy, které hrají v agroturistice velkou roli.²⁷

Ekologické zemědělství

V souvislosti s ekoagroturistikou, kde místem realizace je ekofarma, tedy ekologicky hospodařící subjekt, je potřeba objasnit termín ekologické zemědělství.

Ekologické zemědělství je moderní formou obhospodařování půdy bez používání chemických vstupů s nepříznivými dopady na životní prostředí, zdraví lidí a zdraví hospodářských zvířat. Tento zemědělský produkční systém, který umožňuje produkovat vysoce kvalitní potraviny, je nedílnou součástí agrární politiky ČR. Kromě produkce biopotravin přispívá ekologické zemědělství k lepším životním podmínkám chovaných zvířat, k ochraně životního prostředí a ke zvýšení biodiverzity prostředí.

Ministerstvo zemědělství je garantem dodržování pravidel pro ekologické zemědělství, a to jak národní, tak evropské legislativy. Ministerstvo zemědělství dále administruje státní podporu pro ekologické zemědělce v rámci národních dotací a Programu rozvoje venkova a má v gesci realizaci strategických dokumentů rozvoje ekologického zemědělství. Formou finančních podpor se aktivně podílí na podpoře marketingu, osvět a vzdělávání.²⁸

---

²⁷ NĚMČANSKÝ, M. *Agroturistika*. 1. vyd. Opava: Slezká univerzita Opava, obchodně podnikatelská fakulta v Karviné, 1996. 37-38 s. ISBN 8085879360.

²⁸ *Ekologické zemědělství*. [online] [cit. 2017-03-15] Dostupné z [www: <http://eagri.cz/public/web/mze/zemedelstvi/ekologicke-zemedelstvi/>](http://eagri.cz/public/web/mze/zemedelstvi/ekologicke-zemedelstvi/).

3 EKOAGROTURISTIKA

3.1 Definice pojmu a význam ekoagroturistiky

Agroturistickým aktivitám provozovaným na ekologických farmách se říká eko-agro-turistika. Jde o moderní produkt cestovního ruchu, ohleduplný k přírodě a umožňující rozvoj podnikání na venkově. Venkovská turistika je příležitost zejména pro uplatnění žen, které restrukturalizace odvětví zemědělství připravila o pracovní místa.

Náplní agroturistiky a eko-agro-turistiky může být například:

- venkovní vyžití (rybaření, lov, jízda na koni, poznávání přírody);
- vzdělávací aktivity (naučné stezky na farmě a okolí, poznávací vyjížďky, kurzy vaření, pěstování nebo ochutnávka vín);
- zábava (dožínky, vinobraní, kulturní či kulinářské festivaly);
- péče o hosty (ubytování hostů na farmě, výlety s průvodcem do okolí, nabídka tradičního oblečení);
- přímý prodej (prodej faremních výrobků, prodej produktů, které si návštěvníci sami vyrobí nebo nasbírají).²⁹

Ekoagroturistika má značný význam v udržování krajiny a odpovědné využívání jejích zdrojů, šetrně přistupuje k přírodě i místním obyvatelům. Je to druh cestovního ruchu, jež podporuje rozvoj místních zvyků, tradic a historických událostí s dalekosáhlým pozitivním vlivem na rozvoj místních podnikatelů, maloobchodníků a celého regionu.

Jednoznačně lze říci, že agroturistika a venkovská turistika nabízí řadu přínosů a výhod jejich provozovatelům a regionům, které ji podporují, ale i nepřímým účastníkům, v podobě místních obyvatel. Význam agroturistiky (a venkovské turistiky) lze shrnout následovně:

---

²⁹ VÁCLAVÍK, T. *Agroturistika na ekofarmách. Jak na to.*[online] Brno : Ministerstvo zemědělství České republiky, 2008. [cit. 2017-03-15] Dostupné z [www: http://eagri.cz/public/web/file/38603/Agroturistika_na_ekofarmach.pdf](http://eagri.cz/public/web/file/38603/Agroturistika_na_ekofarmach.pdf)>.

- udržování krajiny a využívání jejích zdrojů;
- šetrný přístup této oblasti cestovního ruchu k přírodě a místním obyvatelům;
- vedlejší příjem pro obce a města, jejichž region podporuje a utváří možnosti pro rozvoj agroturistiky a venkovské turistiky;
- vedlejší či hlavní příjem provozovatelů – zemědělských farem, vesnických usedlostí;
- podpora a rozvoj místních zvyků, tradic a historických událostí;
- rozvoj místních podnikatelů a maloobchodníků;
- podpora pro vznik společenství a sdružení obcí či měst v regionu.³⁰

Mluvíme-li o ekologické agroturistice, základním místem realizace se stává ekofarma. Ekofarma používá systém hospodaření, který aplikuje pro životní prostředí šetrné způsoby k potlačení plevelů, škůdců a chorob, minimalizuje použití syntetických pesticidů a hnojiv, v chovu hospodářských zvířat klade důraz na pohodu zvířat, dbá na celkovou harmonii agroekosystému a jeho biologickou rozmanitost a upřednostňuje obnovitelné zdroje energie a recyklaci surovin. Hlavním smyslem tohoto pojetí je vytvořit systém trvalého charakteru, který by byl ekologicky vyvážený, chránil stále přírodní zdroje a zabraňoval vývoji směřujícímu k ekologickým katastrofám a přenechání dnešních ekologických problémů příštím generacím.³¹

Havel³² uvádí ekoagroturistiku jako zvláštní formu agroturistiky. Jsou zde zahrnuty pobyty na ekologicky hospodařících farmách, které jsou umístěny v prostředí, kde není znečištěné ovzduší. Hlavním znakem této formy podnikání je nejen spojení hostů a návštěvníků s farmářskou rodinou, ale i spoluúčast na zemědělských pracích a možnost prodeje a konzumace produktů ekologického zemědělství.

V jiné literatuře se můžeme setkat s výkladem, že ekoagroturistika je kombinací ekoturistiky a agroturistiky.³³ Turisté preferující ekoagroturistiku navštěvují ekologicky hospodařící farmy, jsou neustále v kontaktu s farmářskou rodinou, pomáhají jí při

³⁰ *Trendy v agroturistice*. [online] Nadějkov: Obec Nadějkov, [cit. 2017-03-15] Dostupné z www: <<http://plan.nadejkov.cz/pdf/agroturistika.pdf>>.

³¹ KANTORKOVÁ, K. *Metodika vedení programu ekoagroturistika*. [online] Pro-Bio svaz ekologických zemědělců, 2016. [cit. 2017-03-15] Dostupné z www: <<http://pro-bio.cz/wp-content/Methodika-provedeni-programu-Ekoagroturistika-final.pdf>>.

³² HAVEL, P. *Venkovská turistika, agroturistika, ekoagroturistika*. [online] Asociace soukromého zemědělství ČR, 2007 [cit. 2017-03-15]. Dostupné z www: <<http://asz.cz/cs/aktualne-z-asociace/venkovska-turistika-agroturistika-ekoagroturistika.html>>.

³³ ČERTÍK, M. *Cestovní ruch - vývoj, organizace a řízení*. 1. vyd. Praha : OFF, 2001. 65 s. ISBN: 80-238-6275-8

zemědělských pracích a užívají si kvalitního životního prostředí. Navíc mají možnost se zdravě stravovat, konzumovat výrobky ekologického zemědělství, biopotraviny.³⁴

Ekoagroturistika zahrnuje pobyty na ekologicky hospodařících farmách produkujících bio-produkty. Podstatným znakem je nejen sepětí s farmářskou rodinou, ale i účast na zemědělských pracích a konzumace produktů jejich ekologického zemědělství.³⁵

Jako doplnění uvádí Zelenka a Pásková,³⁶ že ekologická farma nepoužívá při výrobě rostlin a chovu zvířat žádné syntetické chemikálie, hnojiva a hormonální přípravky. Produkty musí být přísně kontrolované a mohou používat značku bio. Oba autoři dále zmiňují aktivity návštěvníků.

Patří mezi ně zejména:

- konzumace alternativně pěstovaných a upravovaných potravin ze zdrojů farmy,
- práce na farmě,
- jízda na koni,
- blízký kontakt s přírodou,
- pěší turistika,
- cykloturistika,
- pozorování a péče o zvířata.

*„Při výrobě zdravotně nezávadných produktů jsou preferovány přírodní postupy, minimální používání umělých hnojiv, pesticidů, herbicidů atd. Ekologická farma proto nepoužívá při výrobě rostlin a chovu zvířat žádné syntetické chemikálie, umělá hnojiva, ormonální přípravky, umělá barviva či konzervační látky. Zvířata jsou chována přirozeným způsobem a krmena bez používání masokostních mouček“.*³⁷

---

³⁴ POUROVÁ, M. *Agroturistika*. 1. vyd. Praha : Česká zemědělská univerzita, 2002. 81 s. ISBN 8021309652

³⁵ NĚMČANSKÝ, M. *Agroturistika*. 1. vyd. Opava: Slezká univerzita Opava, obchodně podnikatelská fakulta v Karviné. 1996. 108 s. ISBN 8085879360

³⁶ ZELENKA, J., PÁSKOVÁ, M. *Výkladový slovník cestovního ruchu*. 2. vyd. Praha : Linde., 2012. 271 s. ISBN 978-807-2018-802.

³⁷ ŠIMKOVÁ, E. *Udržitelná krajina a venkovský cestovní ruch*. [online] [cit. 2017-03-15] Dostupné z www: <http://www.agris.cz/Content/files/main_files/75/152975/189Simkova.pdf>.

3.1.1 Pozitivní a negativní dopady ekoagroturistiky

Cestovní ruch má na destinaci nebo region vždy nějaký dopad, ať už pozitivní nebo negativní, který bohužel postihuje většinu regionů, kde je CR ve větší míře provozován. Mezi pozitivní dopady jistě patří:

- ekonomický přínos s vysokým multiplikačním efektem na region,
- zájem o region,
- zvýšení prestiže regionu.

Negativních dopadů se dá najít daleko více a mohou vést až ke zničení *genia loci* místa, za kterým účastníci CR jezdí. Dopady CR záleží na množství a vlastnostech každého z turistů – je možné zvažovat počet dnů strávených na místě, formě CR, zvolené dopravě a další faktory. Zde jsou vybrány obecné negativní dopady CR, které by mohly mít vliv i na CR v oblasti agroturistiky:

- přetížení infrastruktur,
- znečištění přírody,
- používání zdrojů,
- generování odpadu,
- degradace kulturního dědictví,
- umělé osídlení,
- ztráta autentičnosti,
- globalizace,
- standardizace.³⁸

Agroturistika má ale řadu pozitiv: Jedná se o významné a rozrůstající se odvětví, které může výrazně přispět k řešení některých

- sociálních i ekonomických problémů venkova, jako je například migrace venkovského obyvatelstva do měst

- nezaměstnanost a závislost venkova na městě

Velká část peněz z turistické činnosti zůstává v rukou ubytovatele a získané prostředky jsou buď reinvestovány, nebo slouží farmářům jako vedlejší finanční zdroj.

---

³⁸ ZÁVODNÁ, L. S. *Udržitelný cestovní ruch*. 1.vyd. Olomouc : Univerzita Palackého v Olomouci, 2015. 45 s. ISBN 978-80-244-4576-2

Také zátěž ekologických systémů je ve srovnání s jinými typy turismu minimální:

- ubytování pro turisty nevyžaduje stavbu nových objektů: využívá se již stojících budov, které jsou situovány do venkovského prostředí mimo uměle vybudovaná střediska. Vše je přizpůsobeno malým měřítkům:
- relativně malá četnost a samotné parametry stavení ani nedovolují větší počty turistů
- velké pozitivum je ve způsobu hospodaření v krajině a částečném samozásobitelství.³⁹

Americká obchodní komora CEC (Chamber of Eco Commerce) sdružuje vinaře, obhránce přírody, rybáře a všechny drobné farmáře hospodařící v souladu s metodami ekologického zemědělství.

“Zdá se tak přirozené strávit čas s místními a ochutnat jejich tradiční speciality. Předtím než ochutnáme chléb, poučíme se, jak se obdělává půda. Ještě než degustujeme víno, poslechneme si, jak zrají hrozny. Než vychutnáme chuť sýru, potkáme se s pastýřem, aby nám vyprávěl, jak žije jeho stádo. Znovuobjevená tradiční a zdravá domácí kuchyně není fenomén, nýbrž je věcí respektu k půdě a její úrodnosti.”⁴⁰

Ekoagroturistika nabízí širokou škálu přínosů pro turisty i obce. Poskytuje možnost drobným podnikatelům a cestovatelům stát se aktivními účastníky na vývojových programech udržitelnosti. Pouze úzká spolupráce s jednotlivci a organizacemi přináší hmatatelné výsledky oproti vloženým investicím. Ekoagroturistika může pomoci udržet a budovat udržitelné obce. Pomáhá rovněž budovat smysluplnou životní dráhu pro budoucí generace. Ochrana životního prostředí, objevování a zachovávání tradiční kuchyně a kultury, to jsou důvody, proč se lidé zapojují do Chamber of Eco Commerce.

Obrázek 4 Logo Chamber of Eco Commerce ⁴¹

³⁹ POUROVÁ, M. *Agroturistika, možnosti rozvoje a perspektivista v České republice*. Praha : Česká zemědělská univerzita v Praze, 2000. 23 s.

⁴⁰Eco Instinct. www.chamberofecocommerce.com [online] [cit. 2017-04-03] Dostupné z [www:<http://www.chamberofecocommerce.com/images/Eco_Agritourism.pdf>](http://www.chamberofecocommerce.com/images/Eco_Agritourism.pdf).

⁴¹ tamtéž

3.2 Organizace na podporu ekoagroturistiky

3.2.1 ECEAT - Evropské centrum pro ekoagroturistiku

Obrázek 5 Logo ECEAT⁴²

ECEAT CZ funguje jako nezisková organizace a je českým zástupcem Evropského centra pro ekoagroturistiku. Od roku 1992 je členem mezinárodní sítě ECEAT INTERNATIONAL.

Jejím cílem je přispět k udržitelnému rozvoji venkova prostřednictvím šetrné turistiky. Organizuje činnosti podporující místní obyvatele, respektující zvyky a kulturu každé oblasti a zároveň jsou přátelské k životnímu prostředí. Zajišťuje pobyty na venkově či farmách po celé Evropě. ECEAT CZ je členem Svazu podnikatelů ČR ve venkovské turistice a agroturistice.⁴³

Posláním této organizace je prostřednictvím šetrné venkovské turistiky podporovat rozvoj venkova, snažit se rozvíjet možnosti pro nová pracovní místa a přispívat k rozšíření odborných znalostí a schopností.⁴⁴

ECEAT vydává ECEAT QUALITY LABEL, což je značka kvality, která je určena pro podniky služeb v cestovním ruchu a plní funkci udržitelnosti. Podniky jsou hodnoceny podle následujících kritérií:

- jak poskytují relevantní “eko” informace svým hostům,
- jak podporují ekologické hospodaření,
- jak nakládají s vodou a energiemi,
- jak využívají “zelených stavebních technik”,

⁴² Logo ECEAT International. www.eceat.org [online] [cit. 2017-04-03] Dostupné z [www: <http://www.eceat-projects.org/>](http://www.eceat-projects.org/).

⁴³ KOVAŘÍKOVÁ, H., PLACKOVÁ, R. *Ekoagroturistika*. [online] Jeseník. Hnutí Brontosaurus Jeseníky, 2007. [cit 2017-03-15] Dostupné z [www: <http://olomouc.hnutiduha.cz/data/publications/ekoagroturistika2007.pdf>](http://olomouc.hnutiduha.cz/data/publications/ekoagroturistika2007.pdf).

⁴⁴ POUROVÁ, M. *Agroturistika*. 1 vyd. Praha : Česká zemědělská univerzita, 2002. 43 s. ISBN 8021309652

- jak je nakládáno s odpady,
- jak podporují šetrnou dopravu,
- jak přispívají k ochraně přírodního dědictví,
- jak přispívají k ochraně kulturního dědictví,
- jak podporují místní ekonomiku,
- jak se zlepšují.⁴⁵

3.2.2 Svaz venkovské turistiky

46

Obrázek 6 Logo Svaz venkovské turistiky

Svaz venkovské turistiky je dobrovolné, nepolitické, profesní sdružení podnikatelů ve venkovském cestovním ruchu a jeho příznivců. Svaz byl založen v roce 1997 a je členem mezinárodní organizace svazů venkovské turistiky Eurogites. Svaz napomáhá ekonomickému, kulturnímu a společenskému oživení venkova. Navíc chce přispět k údržbě krajiny a k trvalému osídlení venkova. Zajišťuje kontrolu a zavádění do praxe standardů kvality ubytovacích kapacit na venkově. Pomáhá při rozvoji odborných schopností poskytovatelů služeb ve venkovském cestovním ruchu. Ve spolupráci s řadou partnerů (zejména ECEAT CZ) pomáhá při propagaci ubytovacích zařízení svých členů. Nabízí a propaguje dovolenou na českých farmách včetně ekologických s ubytováním v kempech, chalupách a penzionech splňujících standardy Evropského centra pro ekoagroturistiku a Svazu podnikatelů. Svaz byl Ministerstvem pro místní rozvoj pověřen garancí a udílením certifikace ECEAT a certifikace pro ubytování v soukromí.⁴⁷

Mezi činnosti Svazu venkovské turistiky patří:

⁴⁵ Venkovský cestovní ruch. www.utok.cz [online] Mendelova univerzita v Brně, [cit. 2017-03-05] Dostupné z [www: <http://www.utok.cz/node/148>](http://www.utok.cz/node/148).

⁴⁶ Logo Svaz venkovské turistiky. www.projekt-pnv.cz [online] 2011. [cit. 2017-03-05] Dostupné z [www: <http://www.projekt-pnv.cz/doc/11/>](http://www.projekt-pnv.cz/doc/11/).

⁴⁷ KOVAŘÍKOVÁ, H., PLACKOVÁ, R. *Ekoagroturistika*. [online] Jeseník. Hnutí Brontosaurus Jeseníky, 2007. [cit. 2015-03-15] Dostupné z [www: <http://olomouc.hnutiduha.cz/data/publications/ekoagro_turistika2007.pdf>](http://olomouc.hnutiduha.cz/data/publications/ekoagro_turistika2007.pdf).

- Prosazování zájmů svých členů,
- Kontrola ubytovacích zařízení na venkově,
- Pomáhá poskytovatelům služeb ve venkovském cestovním ruchu se získáním odborných znalostí důležitých pro podnikání,
- Spolupracuje s organizacemi Czechtourism, ECEAT CZ a krajskými úřady,
- Pomáhá svým členům s propagací.⁴⁸

3.2.3 WWOOF – World Wide Opportunities on Organic Farms

Organizaci WWOOF zmiňují záměrně, jelikož jako jedna z mála nabízí praktickou pomoc farmářům, ekologickým nadšencům a odborníkům z celého světa. Nenastavuje pravidla, předpisy, nekontroluje ani necertifikuje. WWOOF spojuje aktivního nadšence po ekologickém způsobu obživy na straně jedné a ekologickými farmáři na straně druhé. Tento projekt se mi velice líbí a domnívám se, že přináší obrovský užitek oběma stranám. WWOOFeři, jak se přichozím dobrovolníkům na farmu říká, mohou přinést inovaci, nové způsoby a podněty pro hospodaření a tím farmářům pomoci úspěšně bojovat s „provozní slepotou“. Kouzlem zde je vzájemné vzdělávání a obohacování se o nové zkušenosti a vědomosti.

*„Existují lidé se zájmem ponořit se do ekozemědělství co možná fyzicky. A existují ekofarmy, které zázemí pro kýžený vzdělávací proces poskytnou. Dvě strany se setkávají v síti WWOOF. Po rozklíčování zkratky se dostáváme k World Wide Opportunities on Organic Farms, překladem **Příležitosti po Eko-Farmách po Celém světě**.⁴⁹*

Funguje jako celosvětová výměnná síť, kde za pomoc ekologickým farmářům dobrovolník dostane „byt a stravu“ a navíc cenné praktické zkušenosti s ekologickým hospodařením. Délka pobytu na farmě závisí na dohodě farmáře a dobrovolníka (WWOOFera) a řídí se ročním obdobím a potřebou výpomoci na farmě (sena, stavění ohrad, pastva, pletí apod.). Tato forma spolupráce umožňuje poznat život na farmě a

⁴⁸ PELEJOVÁ, D. *Poslání svazu* [online]. 2011. [cit. 2017-03-15]. Dostupné z <<http://www.svazvt.cz/index.htm>>.

⁴⁹ VESELÝ, V. *WWOOF funguje*. [online] Biostatek, 2008. [cit. 2017-03-15] Dostupné z <<http://www.biostatek.cz/PARTNERI/WWOOF-funguje.html>>.

nasbírat zážitky i poznat lidi z celého světa. Zároveň je užitečnou formou aktivního odpočinku.⁵⁰

Obrázek 7 Logo Federation of WWOOF Organisations⁵¹

4 JIHOČESKÝ KRAJ

4.1 Základní charakteristika

Jihočeský kraj je dlouhodobě vnímán především jako zemědělská oblast s rozvinutým rybníkářstvím a lesnictvím. Až v průběhu minulého století se zde rozvinul průmysl se zaměřením na zpracovatelské činnosti.

Podstatnou část hranice kraje tvoří státní hranice s Rakouskem a Německem (v celkové délce 323 km), s kraji Plzeňským, Středočeským, krajem Vysočina a Jihomoravským krajem. Příhraniční kraje poskytuje možnosti efektivní přeshraniční spolupráce ve výrobním odvětví, v oblasti služeb spolu s rozvojem cestovního ruchu, kde je využívána celková atraktivita kraje s méně narušenou přírodou a množstvím kulturních památek.

Rozlohou 10 057 km² představuje kraj 12,8 % z celé České republiky. Z tohoto území zaujímají než třetinu lesy, 4 % pokrývají vodní plochy. Převážná část území leží v nadmořské výšce 400 – 600 m, s čímž souvisejí poněkud drsnější klimatické podmínky. Nejvyšším bodem na území Jihočeského kraje je šumavský vrchol Plechý (1 378 m), naopak nejnižším místem (330 m) hladina Orlické přehrady v okrese Písek.

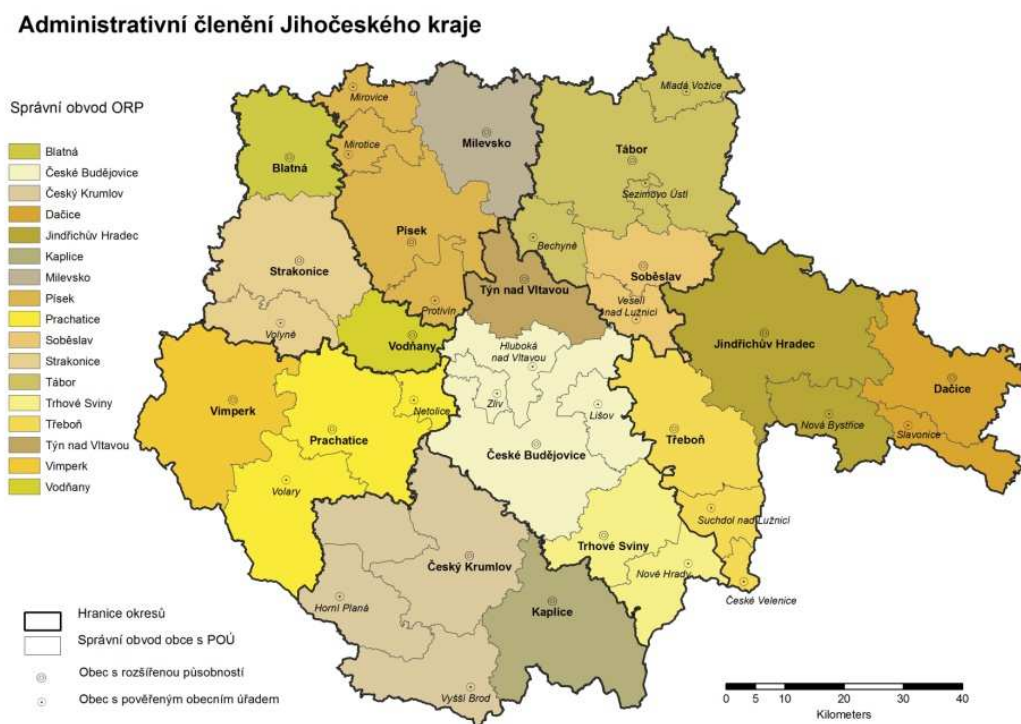
---

⁵⁰ KOVAŘÍKOVÁ, H., PLACKOVÁ, R. *Ekoagroturistika*. [online] Jeseník. Hnutí Brontosaurus Jeseníky, 2007. [cit. 2015-03-15] Dostupné z [www:<http://olomouc.hnutiduha.cz/data/publications/ekoagro_turistika2007.pdf>](http://olomouc.hnutiduha.cz/data/publications/ekoagro_turistika2007.pdf).

⁵¹ Logo Federation of WWOOF organization www.projekt-pnv.cz [online] 2016 [cit. 2017-03-15] Dostupné z [www: <http://www.projekt-pnv.cz/doc/11/>](http://www.projekt-pnv.cz/doc/11/).

V Jihočeském kraji bylo k 1. 1. 2003 zřízeno 17 správních obvodů obcí s rozšířenou působností a 37 správních obvodů obcí s pověřeným úřadem.⁵²

Obrázek 8 Administrativní členění Jihočeského kraje⁵³

Jihočeský kraj se nachází při hranicích s Rakouskem a Německem a vyznačuje se kultivovaným životním prostředím, zachovalou přírodou a potenciálem vhodným pro všechny druhy odpočinku a rekreace. K uchování jedinečné krajiny slouží zvláště chráněná území různých kategorií, od Národního parku Šumava přes tři chráněné krajinné oblasti až po dalších více než dvě stě přírodních rezervací a památek.

Vývoj v oblasti hospodářské, kulturní i politické byl až do období druhé světové války významně spjat s vývojem sousedních rakouských a německých zemí, s nimiž jej spojovaly i důležité severojižní dopravní trasy. Nejvýznamnější byla první železnice na evropském kontinentě z roku 1832, tehdy železnice koněspřežní, vedoucí z Českých Budějovic do Lince a Gmundenu v Rakousku.

⁵² *Charakteristika kraje*. Český statistický úřad. [online] 2009 [cit. 2017-03-21] Dostupné z [www: <http://invest.kraj-jihocesky.cz/cz/page/profil-jihoceskeho-kraje>](http://invest.kraj-jihocesky.cz/cz/page/profil-jihoceskeho-kraje).

⁵³ *Administrativní členění Jihočeského kraje*. [online] 2016. Český statistický úřad. [cit. 2017-03-21] Dostupné z [www: <https://www.czso.cz/csu/czso/statisticky-pruvodce-obcemi-jihoceskeho-kraje-2016>](https://www.czso.cz/csu/czso/statisticky-pruvodce-obcemi-jihoceskeho-kraje-2016).

V původně zemědělské oblasti jižních Čech s tradičním rybníkářstvím a lesnictvím má nyní důležité zastoupení zejména zpracovatelský průmysl s výrobou potravin, nápojů, dopravních prostředků a strojních zařízení. Příhraniční poloha přináší možnosti spolupráce v podnikání se sousedícími zeměmi Evropské unie. Přes Jihočeský kraj se budují v severojižním směru, ve stopách historických tras, významné nadregionální dálniční a železniční dopravní koridory. Po vstupu ČR do EU se staly rovněž součástí páteřní dopravní sítě TEN Evropské unie. Moderní infrastruktura je základní podmínkou pro další rozvoj regionu.

Prioritou Jihočeského kraje je rozvoj cestovního ruchu. Mimořádně bohaté kulturní dědictví jižních Čech, vypovídající o historii kraje, je dnes turistickým lákadlem a cenným zdrojem poznání. Tvoří jej zejména historická jádra měst a vesnic, nesčetné hrady, zámky a tvrze, sakrální architektura i technické památky. V kraji je více než pět tisíc nemovitých kulturních památek, městských i vesnických památkových rezervací a zón. Na Listině světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO jsou zapsány středověké jádro města Český Krumlov a architektonicky unikátní obec Holašovice ve stylu tzv. Jihočeského baroka.

Turisticky atraktivní jsou v létě i v zimě četné jihočeské rybníky, přehradní jezera Lipno a Orlick i příroda příhraničních oblastí. Významný potenciál pro cestovní ruch má pohoří Šumava s mnoha pěšími, cyklistickými i lyžařskými stezkami, propojujícími Jihočeský kraj se sousedním Rakouskem a Německem. Kraj disponuje rovněž stálými lázeňskými centry v Třeboni a Bechyni.

Výhodná geografická poloha, zachovalé životní prostředí, kvalitní řemeslné práce, vzdělanost obyvatelstva i rozvoj moderních technologií vytvářejí z Jihočeského kraje nejen kvalitní místo pro život a rekreaci, ale i zajímavé teritorium pro nové investice.⁵⁴

---

⁵⁴Charakteristika kraje. www.asociacekraju.cz [online] Asociace krajů České republiky, [cit. 2017-03-21] Dostupné z [www: < http://www.asociacekraju.cz/kraje-cr/jihocesky-kraj/charakteristika-kraje-2/>](http://www.asociacekraju.cz/kraje-cr/jihocesky-kraj/charakteristika-kraje-2/).

4.2 Cestovní ruch v regionu

Cestovní ruch je v Jihočeském kraji již dlouhodoběji vnímán jako významný ekonomický rozvojový faktor. Jihočeský kraj je považován za jeden z turisticky nejatraktivnějších regionů v ČR. Tuto pozici by měl Jihočeský kraj do budoucna nejen udržet, ale i výrazně posílit. K tomu má kraj velmi dobré předpoklady. Jeho atraktivita je dána polohou, přírodním bohatstvím, četnými kulturními a historickými památkami a obecně vhodnými podmínkami pro rozvoj pěší turistiky, cykloturistiky a rodinné dovolené spojené se zážitky.

Jihočeský kraj však čelí z hlediska sezónnosti turistické návštěvnosti ve srovnání s ostatními kraji největším disproporcím mezi letními a zimními měsíci. V nedávné minulosti došlo na území kraje k profilaci hlavních center cestovního ruchu. Intenzita využití území pro potřeby cestovního ruchu se však v některých místech dostala na hranici dlouhodobé udržitelnosti (platí např. pro Č. Krumlov) a je potřeba hledat nové přístupy a řešení. Za negativní jev lze tedy považovat i fakt, že některé turistické destinace v kraji se stávají doplňkovým programem zahraničních návštěvníků, kteří sem pořádají jednodenní výlety (např. z Prahy).⁵⁵

4.2.1 SWOT analýza Jihočeského kraje

Jasný přehled silných a slabých stránek včetně možných příležitostí a hrozeb uvádí SWOT analýza Jihočeského kraje, jež je součástí dokumentu „Koncepce rozvoje cestovního ruchu v Jihočeském kraji 2015 -2020“ a vychází z výzkumu mapující návštěvnost jednotlivých turistických oblastí a regionů České republiky a zaměřuje se na zjištění skladby návštěvníků, způsob trávení volného času, jejich spokojenost s nabídkou cestovního ruchu, vybavením, kvalitou poskytovaných služeb, zájem region v budoucnu opět navštívit a reflektuje výhrady k pobytu v jižních Čechách. Turisté si stěžovali nejčastěji na nedostatečné značení turistických cílů a tím i špatná orientace v terénu. Druhou nejčastější námitkou je nedostatek parkování anebo drahé parkování. Přivítali by více koupališť, aquaparků a bazénů.⁵⁶

---

⁵⁵ Koncepce rozvoje cestovního ruchu v Jihočeském kraji 2015 -2020. www.kraj-jihocesky.cz Jihočeská, [online] Jihočeská central cestovního ruchu [cit. 2017-03-21]Dostupné z [www: <http://www.kraj-jihoceskeho_kraje_20152020.htm>](http://www.kraj-jihoceskeho_kraje_20152020.htm).

⁵⁶ tamtéž

Obrázek 9 SWOT analýza Jihočeského kraje⁵⁷

<p>SILNÉ STRÁNKY</p> <ul style="list-style-type: none"> - výhodná geografická poloha regionu v sousedství Rakouska a Německa - pestrá nabídka turistických cílů a turistických atraktivit na celém území regionu, ucelený a pro turistu plošně uchopitelný prostor s vlastním geniem loci - velké množství přírodních, kulturních a technických památek, včetně památek UNESCO a chráněných přírodních území, řada naučných stezek, tradice lidových řemesel, zvyků a lidové kultury, poměrně velké množství eventů v průběhu celého roku - ochrana a obnova nemovitých kulturních památek včetně památek ve volné krajině a zvyšování jejich atraktivnosti pro potřeby dalšího rozvoje cestovního ruchu včetně ochrany a případné podpory vyhlášení nových vesnických památkových zón, krajinných památkových zón a ochrany památek rybníčního stavitelství s jejich šetrným využitím pro potřeby rozvoje rekreace obyvatel a cestovního ruchu - vysoká kvalita životního prostředí, atraktivní venkovská krajina, vodní plochy a toky, vhodné podmínky pro agroturistiku 	<p>SLABÉ STRÁNKY</p> <ul style="list-style-type: none"> - stále nedostatečná dopravní infrastruktura, nedokončená dálniční síť a železniční koridor, nedostatečná doprovodná dopravní infrastruktura (parkoviště, odpočívadla apod.) – řešeno v rámci jiných strategických materiálů JČK - přílišná sezonnost návštěvy regionu, klesající počet návštěvníků (i zahraničních), kteří v regionu tráví dovolenou - stále nedostatek ubytovacích kapacit pro náročné klienty, pro pořádání větších akcí z oblasti MICE turismu - nedostatečná infrastruktura pro trávení volného času v případě nepříznivého počasí, omezená nabídka doplňkových služeb v některých částech kraje - nízká konkurenceschopnost zimních středisek oproti zahraničí (zejména v důsledku nižší nadmořské výšky) - nekoordinovaný systém marketingové podpory a propagace kraje v tuzemsku i zahraničí, stále převládá propagace na úrovni jednotlivých měst nebo sdružení obcí - prakticky neexistující řízení cestovního ruchu v regionech zhruba na úrovni okresů
<p>PŘÍLEŽITOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> - spolupráce s Rakouskem a Bavorskem při přípravě společných produktů zejména v příhraničních oblastech - tvorba a nabídka nových inovativních produktů cestovního ruchu, zachycení aktuálních trendů v cestovním ruchu, zvýšení diferenciací nabídky vůči rostoucí pestrosti poptávky na trhu ČR - zkvalitňování služeb jako zásadní faktor růstu spokojenosti návštěvníků, využití certifikace a kodexu kvality - výraznější kultivace lidského kapitálu v cestovním ruchu, vzdělávání a motivace pracovníků v ČR - aktivace hlubší spolupráce jednotlivých subjektů v cestovním ruchu v rámci regionů a celého kraje - spolupráce s okolními kraji, které sousedí s Jihočeským krajem, další vytěžení přeshraniční spolupráce s Rakouskem a Německem - využít možnost čerpání mimořádných finančních prostředků z národních a mezinárodních fondů 2014 - 2020 	<p>HROZBY</p> <ul style="list-style-type: none"> - stagnace kvality nabízených služeb v oblasti cestovního ruchu a podcenění významu investic soukromého kapitálu do infrastruktury cestovního ruchu - omezení investic do rozvoje dopravní infrastruktury a infrastruktury doplňkových služeb - zhoršení legislativních a finančních podmínek pro podporu cestovního ruchu v rámci ČR a EU, nedostatečná spolupráce v cestovním ruchu na národní a regionální úrovni - nedostatečná ochrana přírodních zdrojů, historického a kulturního dědictví - podceňování forem trvale udržitelného cestovního ruchu v rámci ČR i v rámci Jihočeského kraje, zhoršování životního prostředí v rámci destinace, které je hlavní atraktivitou kraje - nepodaří se dostatečně navázat spolupráci veřejných, soukromých a neziskových subjektů a provozovatelů turistických atraktivit uvnitř turistických regionů a vůči okolním destinacím - odliv kvalitních lidských zdrojů nejen do jiného regionu, ale také mimo obor cestovního ruchu (z důvodu nižšího mzdového ohodnocení dochází k odchodu kvalifikovaného personálu do zahraničí a do hlavního města)

Z výše uvedeného je patrné, že Jihočeský kraj má v oblasti cestovního ruchu velmi silný potenciál pro jeho další rozvoj, který ale bude nutné zajistit podpořit především investováním do infrastruktury, marketingu a do lidských zdrojů, jelikož dochází k odlivu kvalitní pracovní síly do jiných oborů mimo cestovní ruch, případně i do zahraničí, a to zejména z důvodu nižšího mzdového ohodnocení.

⁵⁷ tamtéž

4.2.2 Koncepce rozvoje cestovního ruchu v Jihočeském kraji

Koncepce rozvoje cestovního ruchu je jednou z nejdůležitějších součástí politiky cestovního ruchu. Zelenka a Pásková⁵⁸ popisují, že koncepce je systematicky utříděná soustava názorů na rozvoj cestovního ruchu v dané destinaci. Účelem je navržení efektivních strategií, nástrojů a zpětnovazebního mechanismu realizace cílů vytyčených destinačním managementem nebo nositeli politiky cestovního ruchu. Výstupem je dlouhodobý (10 – 20 let) program rozvoje cestovního ruchu, který vychází z analýzy současného stavu cestovního ruchu v destinaci a vyúsťuje v návrhy konkrétních aktivit.

Koncepce činnosti Jihočeského kraje v oblasti cestovního ruchu, vychází v současné době především z dokumentu **Strategie cestovního ruchu v Jihočeském kraji na roky 2015 – 2020**.

Cílem Koncepce rozvoje cestovního ruchu Jihočeského kraje na léta 2015-2020 je posílit pozici Jihočeského kraje a destinace jižní Čechy v rámci významných turistických regionů v České republice. Region by se měl zaměřit na aktivní formy dovolené při zachování venkovského charakteru a při tom využít kulturní i rekreační nabídky regionů, které s jihočeským regionem bezprostředně souvisí.

Jihočeský kraj by se měl stát centrem turistiky v přírodním prostředí při využití dalšího potenciálu regionu v oblasti kulturního dědictví, kulturních a společenských eventů, lázeňství, případně wellness s využitím nabídky regionálních produktů a regionální gastronomie, které návštěvník nikde jinde nezíská.⁵⁹

Jižní Čechy pohodové

Stejně jako v minulých letech i letos přichází jihočeský region s krajským projektem Jižní Čechy pohodové s cílem přilákat do této destinace tuzemské i zahraniční turisty s cílem vyzvihnout místní atraktivity a regionální speciality.

---

⁵⁸ ZELENKA, J., PÁSKOVÁ M. *Výkladový slovník cestovního ruchu*. 2. vyd. Praha : Linde, 2012. 524 s. ISBN 978-807-2018-802.

⁵⁹ Koncepce rozvoje cestovního ruchu v Jihočeském kraji 2015 -2020. www.kraj-jihocesky.cz Jihočeská, [online] Jihočeská central cestovního ruchu [cit. 2017-03-21]Dostupné z [www: <http://www.kraj-jihoceskeho_kraje_20152020.htm>](http://www.kraj-jihoceskeho_kraje_20152020.htm).

Tento projekt volně navazuje na předešlé projekty Jižní Čechy olympijské, Jižní Čechy husitské a Jižní Čechy aktivní.

Obrázek 10 Logo projektu Jižní Čech pohodové ⁶⁰

Klid a relaxace. To je hlavním mottem letošního krajského projektu Jižní Čechy pohodové, který stejně jako minulé tematické roky probíhá od 1. Ledna 2017 do 31. Prosince 2017.

Cílem projektu Jižní Čechy pohodové, je návštěvníkům, kteří k nám přijíždějí z domova i z ciziny připomenout, že náš region je opravdovým synonymem pro klid, pohodu a relaxaci. Zároveň tím pokračuje trend podpory a dalšího rozvoje cestovního ruchu v kraji.

Nosnými pilíři tohoto projektu je pět hlavních témat: **baroko, vyhlášené agenturou CzechTourism tématem roku 2017, gastronomie, aktivní pohoda, oddech a venkov.**

Plánované akce mají oslovit jednotlivce, páry, rodiny s dětmi, seniory, aktivní skupiny návštěvníků bažící po adrenalinu nebo milovníky přírody či památek s tím, že se tentokrát zaměřuje na propagaci turistických cílů na jihočeském venkově.⁶¹

4.2.3 Souvislost cestovního ruchu a regionálního rozvoje

Cestovní ruch a jeho koncepce úzce souvisí s regionálním rozvojem. Cestovní ruch je „*souhrn procesů budování a provozování zařízení se službami pro účastníky cestovního ruchu včetně souhrnu aktivit osob, které tyto služby nabízejí a zajišťují, aktivit spojených s využíváním, rozvojem a ochranou zdrojů pro cestovní ruch, souhrn politických a veřejně správních aktivit (politika CR, propagace CR, regulace CR, mezinárodní spolupráce apod.) a reakce místní komunity a ekosystémů na uvedené aktivity.*“⁶²

⁶⁰ Logo projektu Jižní Čechy pohodové. www.jiznicechy.cz [online]. 2017 [cit. 2017-05-17] Dostupné z [www: <http://www.jiznicechy.cz/pohodove/o-projektu>](http://www.jiznicechy.cz/pohodove/o-projektu).

⁶¹ Zveme Vás na návštěvu kraje. www.kraj-jihocesky.cz [online] [cit. 2017-05-15] Dostupné z [www: http://www.kraj-jihocesky.cz/8/zveme_vas_na_navstevu_kraje.htm](http://www.kraj-jihocesky.cz/8/zveme_vas_na_navstevu_kraje.htm).

⁶² ZELENKA, J., PÁSKOVÁ, M. *Výkladový slovník cestovního ruchu*. Kompletně přeprac. a dopl. 2. vyd. Praha: Linde, Praha. 2012. 45 s. ISBN 978-80-7201-880-2.

Vzhledem k této definici lze dovodit, že cestovní ruch podporuje regionální rozvoj a naopak, regionální rozvoj je schopen podporovat cestovní ruch, pokud má svoji koncepci a logiku, přičemž dopady na cestovní ruch mohou mít i ty aktivity, které nejsou primárně na podporu cestovního ruchu orientované. Jako příklad lze zmínit investice do dopravní infrastruktury, pokud uvážíme, že současná role dopravní infrastruktury významově přesahuje pouze jedno odvětví ekonomiky, ale „je limitující podmínkou zvyšování konkurenceschopnosti a hospodářského růstu státu i jednotlivých územních systémů.“⁶³

Současný přístup a definice regionálního rozvoje je ukotvena v dokumentu **Strategie regionálního rozvoje ČR 2014-2020**.

Strategie regionálního rozvoje ČR 2014–2020 (SRR) je základním koncepčním dokumentem v oblasti regionálního rozvoje. Dle zákona č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje formuluje přístup státu k podpoře regionálního rozvoje, poskytuje potřebná východiska a stanovuje rozvojové cíle a zásady pro vypracování regionálních rozvoje.

Cíle regionální politiky ČR na období 2014–2020 odráží základní funkce regionální politiky a vychází z analytických závěrů a vývojových tendencí v oblasti regionálního rozvoje.

Globální cíl: zajistit dynamický a vyvážený rozvoj území České republiky se zřetelem na kvalitu života a životního prostředí, přispět ke snižování regionálních rozdílů a zároveň umožnit využití místního potenciálu pro posílení konkurenceschopnosti jednotlivých územně správních celků (územních jednotek). Globální cíl je rozveden ve čtyřech základních cílech (hierarchicky rovnocenných) regionální politiky korespondujících s prioritními oblastmi Strategie regionálního rozvoje.⁶⁴

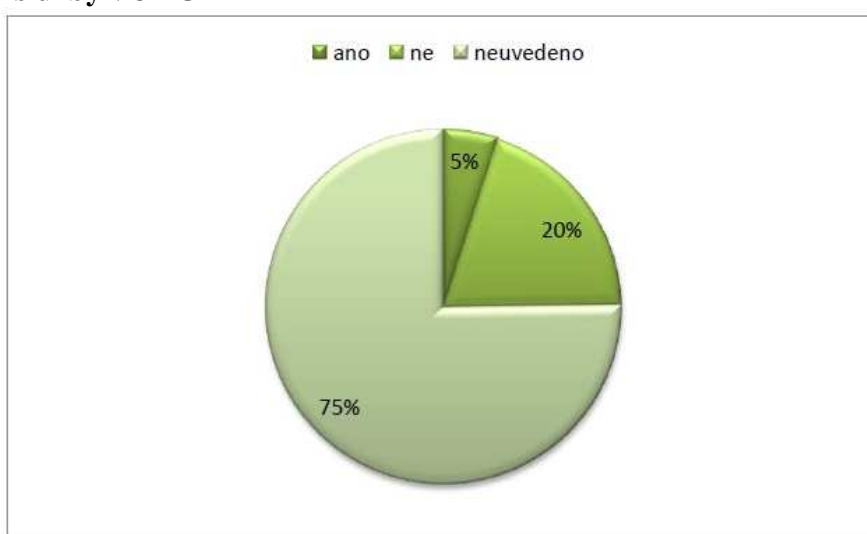
⁶³ WOKOUN, R. *Regionální rozvoj: (východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování)*. Praha : Linde, 2008. 114 s. ISBN 978-807-2016-990.

⁶⁴ Strategie regionálního rozvoje ČR 2014–2020. www.mmr.cz [online]. [cit. 2017-03-15] Dostupné z [www: <http://www.mmr.cz/getmedia/08e2e8d8-4c18-4e15-a7e2-0fa481336016/SRR-2014-2020.pdf>](http://www.mmr.cz/getmedia/08e2e8d8-4c18-4e15-a7e2-0fa481336016/SRR-2014-2020.pdf).

4.3 Vývoj ekoagroturistiky v Jihočeském kraji

Na území Jihočeského kraje je dle registru ekologických zemědělců⁶⁵ evidováno 491 ekologicky hospodařících zemědělců. Dle dostupných literárních a internetových zdrojů nabízí ubytování v současné době kolem 8% z celkového počtu ekologických farem. Voříšková⁶⁶ ve svém výzkumu z roku 2013 uvádí, že ze 121 respondentů je možné se ubytovat na 6 ekologických farmách v Jihočeském kraji.

Graf 1 Počet ekologických farem poskytující ubytovací služby v JHČ

Získat aktuální a plnohodnotné informace je poměrně obtížné, jelikož neexistuje registr sdružující podnikatelské subjekty, které ekologicky podnikají, nabízejí výrobky své produkce v bio kvalitě a zároveň nabízí „zelené“ ubytování, čili šetrné k životnímu prostředí, v souladu s ideou udržitelného cestovního ruchu.

Seznam jsem neúspěšně hledala u ECEAT, organizace činné v ekoagroturistice, která certifikuje „zelené“ ubytovací kapacity svojí značnou ECEAT QUALITY LABEL („zelený certifikát“) a chápala bych ji jako službu pro spotřebitele a rovněž jako protislужbu certifikovanému subjektu. Na svých webových stránkách www.eceat.cz je uveden odkaz na seznam ekofare, eko hotelů a eko kempů, ale odkaz je nefunkční.

⁶⁵ Registr ekologických zemědělců. www.eagri.cz [online]. 2016 [cit. 2017-05-15] Dostupné z www.:http://eagri.cz/public/app/eagriapp/EKO/Prehled/Prehled.aspx?typ=ZEM&clear=A&stamp=14915567219

⁶⁶ VOŘÍŠKOVÁ J. *Struktura ekologické produkce*. Bakalářská práce. Dostupné z [www.:<https://theses.cz/id/65kdn2/StrukturaekologickprodukcevJinchechch-Vokov.pdf>](https://theses.cz/id/65kdn2/StrukturaekologickprodukcevJinchechch-Vokov.pdf).

⁶⁷ tamtéž

Dále je zde odkaz na webový portál nafarmu.cz, kde jsou sice uvedeny hospodařící farmy dle regionů, ale zařízení zde bývají chybně označovány za ekologické.

Z dostupných internetových zdrojů a referencí známých jsem vypracovala níže uvedený aktuální seznam ekologicky hospodařících subjektů s nabídkou ekoagroturistiky. Ze seznamu ubyla například velmi známá farma KOFA z Bílska, která dle aktuálního vyjádření paní majitelky ekoagroturistiku již nenabízí. Oproti tomu v brzké době jistě přibudou další farmy v atraktivních lokalitách, které pracují na získání potřebných osvědčení k ekologickému provozu a následnému povolení k prodeji svých produktů v bio kvalitě. Příkladem je Statek U o zeleného dubu na Písecku, který se mimojiné zabývá výrobou produktů z ovčího mléka zatím pro vlastní potřebu.

Seznam ekologických farem s nabídkou ekoagroturistiky v Jihočeském kraji dle vlastního šetření:

Ekofarma Horní Chrášťany
Farma a pension U starýho kance
Farma a pension Frimma
Ekofarma Slunečná
Farma u lesa
Farma Biorodina Budkov
Penzion Mlýnský Dvůr
Dvůr Výška
Dvůr Čihovice
Biofarma U dvou Sluncí
Biofarma Dvorce
Angus farma Rančice
Penzion Naděje
Farma Michlovka

4.3.1 Možnost finanční podpory pro rozvoj ekoagroturistiky ze státního rozpočtu a fondů EU

V následující kapitole uvádím seznam aktuálních dotačních programů a výzev, ze kterých mohou podnikatelské subjekty v ekoagroturistice v následujícím programovém období 2014 – 2020 čerpat finanční prostředky. Finanční prostředky jsou poskytovány ze strukturálních fondů Evropské unie nebo z národních a regionálních programů.

O dotace z fondů EU je možné zažádat prostřednictvím jednotlivých programů. Pro každou tematickou oblast je určen jeden program. Obsahuje vždy popis oblastí podpory, na které je možné čerpat dotace a výčet těch, kteří mohou o podporu zažádat.

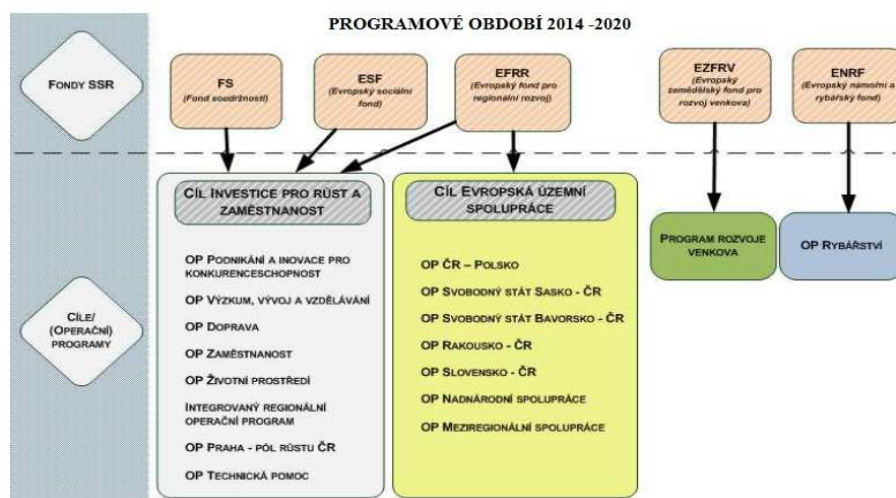
V programovém období 2014-2020 lze v České republice žádat o dotace z fondů EU prostřednictvím 9 programů:⁶⁸

- OP Životní prostředí
- OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost
- OP Výzkum, vývoj a vzdělávání
- OP Zaměstnanost
- OP Doprava
- Integrovaný regionální operační program
- OP Praha – pól růstu ČR
- OP Rybářství 2014-2020
- Program rozvoje venkova

---

⁶⁸ Fondy evropské unie. *www.dotace.eu*. [online] Praha : Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2016 [cit. 2017-05-04] Dostupné z [www: <http://www.dotaceeu.cz/cs/Microsites/Navrhni-projekt/Fondy-EU>](http://www.dotaceeu.cz/cs/Microsites/Navrhni-projekt/Fondy-EU).

Obrázek 11 Schéma navržených programů pro programové období 2014 - 2020 ⁶⁹

Zemědělství podnikatelé mohou v tomto programovém období čerpat finanční prostředky pro svoji činnost z Programu rozvoje venkova.

Program rozvoje venkova na období 2014 – 2020

Díky programu rozvoje venkova do českého zemědělství poputuje v příštích letech téměř 3,5 miliardy EUR (více než 96 miliard korun). Z toho bude 2,3 miliardy EUR (62 miliard korun) z unijních zdrojů a 1,2 miliardy EUR (34 miliard korun) z českého rozpočtu.

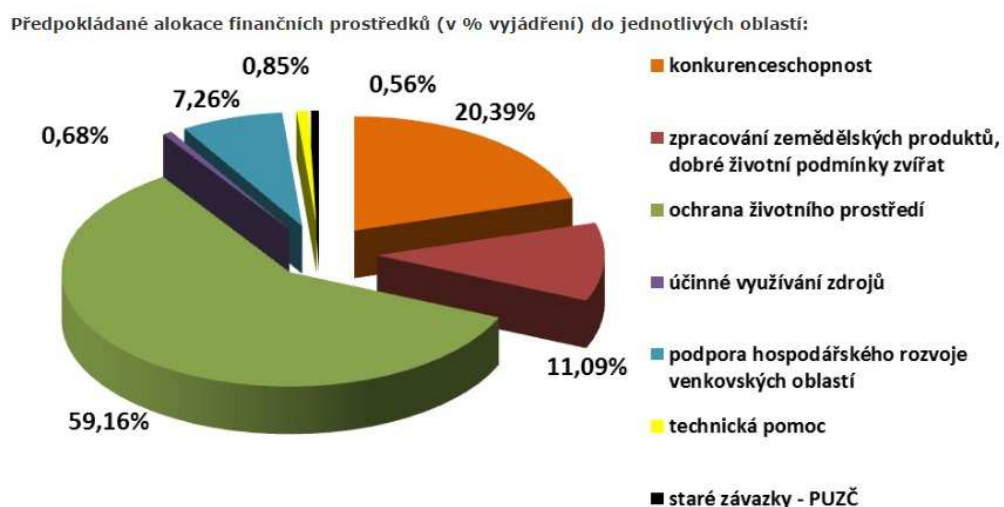
Hlavním cílem je obnova, zachování a zlepšení ekosystémů závislých na zemědělství prostřednictvím zejména agroenvironmentálních opatření, investice pro konkurenceschopnost a inovace zemědělských podniků, podpora vstupu mladých lidí do zemědělství nebo krajinná infrastruktura.

Program bude podporovat diverzifikaci ekonomických aktivit ve venkovském prostoru s cílem vytvářet pracovní místa a zvýšit hospodářský rozvoj.⁷⁰

⁶⁹ STRATEGIE REGIONÁLNÍHO ROZVOJE ČR 2014–2020. www.mmr.cz [online] 108 s. [cit. 2017-03-15] Dostupné z [www.mmr.cz](https://www.mmr.cz/getmedia/08e2e8d8-4c18-4e15-a7e2-0fa481336016/SRR-2014-2020.pdf) <<https://www.mmr.cz/getmedia/08e2e8d8-4c18-4e15-a7e2-0fa481336016/SRR-2014-2020.pdf>>.

⁷⁰Program rozvoje venkova. www.eagri.cz [online] © 2016 Dostupné z <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/program-rozvoje-venkova-na-obdobi-2014/>>.

Obrázek 12 Předpokládané alokace fin. Prostředků (v % vyjádření) do odvětví

Výzva – Podpora agroturistiky (6.4.2)

Příjem plných žádostí: 04. 04. 2017 – 24. 04. 2017

Vyhlášení výzvy: v průběhu roku 2017

Zaměření programu

Podpora stavební obnovy (přestavba, modernizace, statické zabezpečení) či nová výstavba malokapacitního ubytovacího zařízení (6–40 lůžek) včetně stravování a dalších budov a ploch v rámci turistické infrastruktury, sportoviště a příslušné zázemí.

Operační program

Program rozvoje venkova > Podpora agroturistiky

Forma podpory

dotace

Podporované oblasti

Agroturistika

⁷¹ Předpokládané alokace finančních prostředků (v % vyjádření) do jednotlivých oblastí. www.szif.cz [online] Státní zemědělský intervenční fond, © 2016 [cit. 2017-04-03] Dostupé z [www: <https://www.szif.cz/cs/prv2014>](https://www.szif.cz/cs/prv2014).

Způsobilé výdaje

- rekonstrukce nebo výstavba malokapacitního ubytovacího zařízení (stavební materiál, stavební práce, bourací práce, technická infrastruktura včetně přípojek, technická zařízení staveb)
- úprava povrchů; odstavné a parkovací stání; doprovodná zeleň; oplocení; požární nádrž (do 10 m³)
- nákup zařízení a vybavení včetně hardware a software
- nákup nemovitostí (do 10 % způsobilých výdajů)
- nebude podporován spotřební materiál, příjezdové cesty, silniční vozidla, zemědělské a lesnické stroje (traktory), nákup zvířat, fotovoltaické panely sloužící pouze pro výrobu el. energie k dodávkám do veřejné sítě

Upozornění a omezení

- způsobilé výdaje 200 tis. Kč až 10 mil. Kč
- u projektů nad 1 mil. Kč celkových způsobilých výdajů se vyhodnocuje finanční zdraví (3 uzavřená období)
- Je třeba pravomocné stavební povolení včetně příslušné dokumentace je nutné doložit již k zaregistrování žádosti! Nutné splnit také efektivnost projektu – vypočítat indikátor doby návratnosti, který poměří investiční výdaje a Cash flow.⁷²

Žadatel:

Tabulka 1 Míra podpory v %

73

- mikropodnik (0-9 zaměstnanců)
- malý podnik (10-49 zaměstnanců)
- střední podnik (50-249 zaměstnanců)
- velký podnik (250 a více zaměstnanců)

Typ žadatele	Míra podpory v %	
	MIN	MAX
mikropodnik (0-9 zaměstnanců)	0	45
malý podnik (10-49 zaměstnanců)	0	45
střední podnik (50-249 zaměstnanců)	0	35
velký podnik (250 a více zaměstnanců)	0	25

⁷²Výzva podpora agroturistiky [online] Brno. 2017. [cit. 2017-05-15] Dostupné z www: <<http://www.edotace.cz/vyzva/k-editaci-vyzva-podpora-agroturistiky-642>>.

⁷³ tamtéž

Výzva – Investice do nezemědělských činností (6.4.1)

Příjem plných žádostí: 04. 04. 2017 – 24. 04. 2017

Vyhlášení výzvy: v průběhu roku 2017

Zaměření programu

Investice na založení nebo rozvoj nezemědělských činností vedoucí k diverzifikaci příjmů zemědělských podnikatelů, vytváření nových pracovních míst a posílení ekonomického potenciálu ve venkovských oblastech.

Operační program

- Program rozvoje venkova > Investice do nezemědělských činností

Forma podpory

- dotace

Podporované oblasti

- Pořízení technologií
- Výstavba nebo rekonstrukce budov⁷⁴

Způsobilé výdaje

- stavební obnova nebo nový výstavba provozovny (stavební materiál, stavební práce, bourací práce, technická infrastruktura včetně přípojek, technická zařízení staveb);
- úprava povrchů pro skladové hospodářství; manipulační plochy; odstavné a parkovací stání; oplocení;
- pořízení strojů, technologií a dalšího zařízení;
- montáž a zkoušky před uvedením pořizovaného majetku do stavu způsobilého k užívání;
- nákup základního nábytku;
- nezbytná výpočetní technika (hardware a software);
- nákup nemovitostí (do 10 % způsobilých výdajů).

---

⁷⁴ Výzva investice do nezemědělských činností. [online] Brno. 2017. [cit. 2017-05-15] Dostupné z [www: < http://www.edotace.cz/vyzva/k-editaci-vyzva-investice-do-nezemedelskych-cinnosti-641 >](http://www.edotace.cz/vyzva/k-editaci-vyzva-investice-do-nezemedelskych-cinnosti-641).

Nezpůsobilé výdaje

- zpracování ryb,
- nákup silničních vozidel a zemědělských a lesnických strojů (traktory),
- nákup zvířat,
- fotovoltaické panely sloužící pro výrobu elektrické energie k dodávkám do veřejné sítě.

Upozornění a omezení

Podporované CZ-NACE

- C (Zpracovatelský průmysl s výjimkou činností v odvětví oceli, v uhelném průmyslu, v odvětví stavby lodí, v odvětví výroby syntetických vláken dle čl. 13 písm. a) nařízení Komise (EU) č. 651/2014, a dále s výjimkou činnosti v oblasti výroby tvarovaných biopaliv, tříd 11.01 Destilace, rektifikace a míchání lihovin, 12.00 Výroba tabákových výrobků, 25.40 Výroba zbraní a střeliva);
- F (Stavebnictví s výjimkou skupiny 41.1 Developerská činnost);
- G (Velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel s výjimkou oddílu 46 a skupiny 47.3 Maloobchod s pohonnými hmotami ve specializovaných prodejnách)
- M 72 (Výzkum a vývoj);
- podpora produktů, které nejsou uvedeny v příloze I Smlouvy o fungování EU.
- min. 30 % příjmu ze zemědělské prvovýroby v poměru k celkovým příjmům za poslední účetně uzavřené období nebo hospodaří v lese s min. výměrou 10 ha (lze hospodařit také na pronajatých pozemcích);
- v případě potřeby je nutné mít pravomocné stavební povolení včetně příslušné dokumentace je nutné doložit již k zaregis
- trování žádosti.⁷⁵

Žadatel

- mikropodnik (0-9 zaměstnanců)
- malý podnik (10-49 zaměstnanců)
- střední podnik (50-249 zaměstnanců)
- velký podnik (250 a více zam.)

Tabulka 2 Míra podpory v %

Typ žadatele	Míra podpory v %	
	MIN	MAX
mikropodnik (0-9 zaměstnanců)	0	45
malý podnik (10-49 zaměstnanců)	0	45
střední podnik (50-249 zaměstnanců)	0	35
velký podnik (250 a více zaměstnanců)	0	25

⁷⁵ Výzva investice do nezemědělských činností. www.edotace.cz [online] Brno, 2017. [2017-05-15] Dostupné z [www: < http://www.edotace.cz/vyzva/k-editaci-vyzva-investice-do-nezemedelskych-cinnosti-641>](http://www.edotace.cz/vyzva/k-editaci-vyzva-investice-do-nezemedelskych-cinnosti-641).

⁷⁶ tamtéž

Výzva – Zahájení činnosti mladých zemědělců (6.1.1)

Příjem plných žádostí: 04. 04. 2017 – 24. 04. 2017

Vyhlášení výzvy: v průběhu roku 2017

Zaměření programu

Cílem programu je podpora mladých začínajících zemědělců podnikajících v rostlinné a živočišné výrobě.

Operační program

- Program rozvoje venkova > Zahájení činnosti mladých zemědělců

Forma podpory

- dotace

Podporované oblasti

- Pořízení technologií
- Výstavba nebo rekonstrukce budov

Způsobilé výdaje

- stavby a technologie pro rostlinnou výrobu a živočišnou výrobu,
- stavby a technologie pro školkařskou produkci včetně nosných konstrukcí v sadech a chmelnicích,
- protikroupové a protidešťové systémy a sítě na ochranu proti ptactvu v sadech,
- protikroupové a protidešťové systémy a sítě na ochranu proti ptactvu v nových i stávajících výsadbách révy vinné,
- mobilní stroje sloužící pro zemědělskou prvovýrobu (lze i traktory) - max. 45 % částky podpory,
- nákup zemědělských nemovitostí,
- nákup hospodářských zvířat (základní stádo),
- nákup sadby a osiva pro přímou spotřebu podniku (max. 10 % podpory),
- nákup hnojiv a prostředků na ochranu rostlin pro přímou spotřebu v podniku (max. 10 % podpory).⁷⁷

---

⁷⁷ Výzva činnosti mladých zemědělců. www.edotace.cz [online]. Brno. 2017. [cit. 2017-05-15] Dostupné z [www: < http://www.edotace.cz/vyzva/k-editaci-vyzva-zahajeni-cinnosti-mladych-zemedelcu-611 >](http://www.edotace.cz/vyzva/k-editaci-vyzva-zahajeni-cinnosti-mladych-zemedelcu-611).

Nezpůsobilé výdaje

- jímky a skladovací plochy pro digestát a fugát(BPB),
- závlahové systémy a studny,
- použité stroje,
- inženýrské sítě včetně přípojek,
- chov včel a ryb,
- pěstování vánočních stromků,
- rychlerostoucí dřeviny a výrobu sadby a osiv (mimo zeleninu, květiny, chmel, révy vinné, ovocných a okrasných druhů),
- jízďárny,
- bezpečnostní a kamerové systémy,
- mobilní/přenosné dieselagregáty,
- komunikace,
- odstavné a parkovací plochy,
- sadové úpravy,
- osobní a užitkové vozy.

Upozornění a omezení

- max. do 45 tis. EUR ve třech splátkách,
- první splátka činí max. 50 % předpokládané dotace,
- druhá splátka 45 % je vyplacena po uplynutí druhého roku realizace podnikatelského plánu,
- vyplacení třetí splátky je podmíněno řádným provedením podnikatelského plánu,
- pravomocné stavební povolení včetně příslušné dokumentace je nutné doložit již k zaregistrování žádosti.⁷⁸

79

Tabulka 3 Míra podpory v %

Žadatel

- mikropodnik (0-9 zaměstnanců)
- malý podnik (10-49 zaměstnanců)

Typ žadatele	Výše dotace v Kč	
	MIN	MAX
mikropodnik (0-9 zaměstnanců)	0	1 250 000
malý podnik (10-49 zaměstnanců)	0	1 250 000

⁷⁸ Výzva činnosti mladých zemědělců. www.edotace.cz [online] Brno. 2017. [cit. 2017-05-15] Dostupné z [www: < http://www.edotace.cz/vyzva/k-editaci-vyzva-zahajeni-cinnosti-mladych-zemedelcu-611 >](http://www.edotace.cz/vyzva/k-editaci-vyzva-zahajeni-cinnosti-mladych-zemedelcu-611).

⁷⁹ tamtéž

Národní dotace

Výhradně z národních zdrojů podporuje Česká republika prostřednictvím řady cílených programů celou řadu potřebných aktivit. Těmito dotačními programy přispívá k udržování výrobního potenciálu zemědělství a jeho podílu na rozvoji venkovského prostoru.

Za účelem pomoci zemědělcům formou názorných ukázek a ucelených postupů v oblasti udržitelného způsobu hospodaření, připravilo Ministerstvo zemědělství pro tento rok dotační program „**demonstrační farmy**“.

Každá z vybraných demonstračních farem bude moci žádat až o milion korun ročně. Peníze poslouží například na individuální a skupinové konzultace či pořádání dnů otevřených dveří.

Pro rok 2017 je alokovaných 5 mil. Kč, na rok 2018 je plánovaných 10 mil. Kč a 15 mil. Kč na rok 2019.

Letos se zaměří na ochranu půdy, demonstrační farmy budou prezentovat především postupy a technologie snižující degradaci půdy, zejména vodní a větrnou erozi, nadměrné utužování půdy nebo úbytek organické hmoty v půdě.

Podmínky pro poskytování dotací pro rok 2017 jsou uvedeny v dokumentu Ministerstva zemědělství: **Obsah Zásad, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotací pro rok 2017** na základě § 1, § 2, § 2d zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství ve znění pozdějších předpisů.⁸⁰

4.3.2 Definice problémů rozvoje venkovské turistiky

Podnikání v agroturistice vyžaduje schopné, pracovité a cílevědomé lidi, ochotné překonávat překážky. Úspěšnost veškerého podnikání podmiňuje znalost legislativy, dostupnost finančních a lidských zdrojů a rozhodnutí o cílech podnikání. Vytváření nových podnikatelských subjektů nebo rozšiřování činností u subjektů již fungujících podmiňují tyto:

rozhodnutí o založení podniku nebo zavedení agroturistiky, posouzení možností trhu,

posouzení osobnosti podnikatele, finanční možnosti a rizikové faktory.

---

⁸⁰ Národní dotace. www.szif.cz. [online] Státní zemědělský intervenční fond, 2016. [cit. 2017-04-10] Dostupé z [www: <https://www.szif.cz/cs/narodni-dotace>](https://www.szif.cz/cs/narodni-dotace).

Podnikat vs. nepodnikat v agroturistice (definice):

Podporou tohoto rozhodnutí by měl být průzkum možností, které poskytuje konkrétní venkovské prostředí pro využití agroturistiky, odhad kapacit a její životoschopnosti. Zahraniční zkušenosti vypovídají jasně, že rozvoj nového produktu v odvětví je závislý na rozvoji celé venkovské aglomerace či regionu.

Česká krajina má pro rozvoj agroturistiky všechny předpoklady:

- jednotlivé regiony se od sebe výrazně liší jak přírodním, tak kulturně-historickým vývojem, je protkána hustou sítí kulturně-historických památek, ke kterým jsou vybudovány přístupové komunikace;
- má poměrně velkou lůžkovou kapacitu jak v soukromých farmách, tak ve venkovských chalupách, kterou lze rychle pro potřeby agroturistiky využít,;
- má zachovalou venkovskou architekturu vytvářející příjemné prostředí;
- působením nových podnikatelských subjektů může být vytvářen systém služeb a atrakcí obnovením místních tradic.

Při rozvoji drobného podnikání v obcích narážejí podnikatelé na konkrétní problémy, které nejsou vždy všemi zúčastněnými stranami pochopeny a vstřícně řešeny.⁸¹

Níže uvedená tabulka uvádí oblasti, ve kterých dochází nejčastěji k nepochopení podnikatelských záměrů:

Tabulka 4 Oblasti, kde dochází k nepochopení podnikatelských záměrů

Ekologie – životní prostředí	23,80 %
Hospodaření na půdě (přístup na pozemek, apod.)	11,90 %
Pronájem obecních objektů	7,14 %
Otázky místních poplatků a daní	23,8 %
Schvalovací řízení stavebních projektů a rekonstrukcí	28,57 %
Komunální odpady, likvidace	14,28 %

⁸¹ DEFINICE ZÁKLADNÍ PROBLÉMŮ ROZVOJE VENKOVSKÉ AGROTURISTIKY. www.asociacerr.cz. [online] [cit. 2017-04-04] Dostupné z www.asociacerr.cz/download/Definice%20zakladnich%20problemu%20rozvoje%20venkovske%20agroturistiky_0.pdf

⁸² tamtéž

4.3.3 Certifikace ekologických subjektů a značky kvality

Ekologicky hospodařícím se tedy subjekt stává na základě vlastního rozhodnutí a za splnění podmínek provozu, jež jsou pro certifikaci nutné. Subjekt tak získává jistou prestiž i konkurenční výhodu zkvalitňováním svých produktů, ke kterému v případě přechodu na ekologickou produkci dochází. Kromě certifikátu ekologického zemědělství žádají ekoagroturistické farmy rovněž o certifikaci spojenou s kvalitou nabízených ubytovacích služeb a jejich vztahu k udržitelnému cestovnímu ruchu.

1) Certifikát ekologického zemědělství

Systém kontroly v České republice

Nad dodržováním Zákona o ekologickém zemědělství u registrovaných subjektů v ČR vykonává dozor Ministerstvo zemědělství. Za účelem provádění kontrol a vydávání osvědčení o původu bioproduktů a biopotravin, pověřuje Ministerstvo zemědělství na základě výběrového řízení soukromé kontrolní subjekty.

V současné době jsou v ČR oprávněnými kontrolními právníckými osobami:

Kontrola ekologického zemědělství – KEZ, o. p. s., (dále jen KEZ)

ABCERT GmbH

Biokont CZ, s r.o.

Bureau Veritas Czech Republic

Podnikatelé, kteří projeví zájem o zařazení do systému kontroly a certifikace ekologického zemědělství se mohou přihlásit u některé z uvedených kontrolních organizací v průběhu celého roku. Na základě vyplněné přihlášky a předloženého projektu je podnik zaregistrován. Kontrolní organizace provádí pomocí inspektorů kontrolní návštěvy zemědělských podniků. Kontrola se provádí i u výrobců biopotravin a osob, které uvádějí bioprodukty či biopotraviny do oběhu.⁸³

---

⁸³ KONTROLA A CERTIFIKACE PRODUKCE [online] 2016 [cit. 2017-05-15] Dostupné z [www: <http://www2.zf.jcu.cz/~moudry/ecologica/kontr_certif.pdf>](http://www2.zf.jcu.cz/~moudry/ecologica/kontr_certif.pdf).

Tabulka 5: Počty ekologických subjektů podle KO ⁸⁴

POČTY EKOLOGICKÝCH SUBJEKTŮ PODLE KONTROLNÍCH ORGANIZACÍ
stav k 31. 3. 2017

Kontrolní organizace	Počet subjektů	Výměra půdy v EZ (ha)	Výměra půdy v PO (ha)	Celkem	
				ha	%
KEZ o.p.s.	2148	290982,48	27629,54	318612,02	65,02
Biokont CZ, s.r.o.	1998	97984,53	20063,05	118047,58	24,09
ABCERT AG, organizační složka	758	43353,71	9542	52895,71	10,79
Bez KO	25	224,10	7,91	232,01	0,05
BUREAU VERITAS CZECH REPUBLIC, spol. s r.o.	22	23,52	205,38	228,90	0,05
Celkem	4951	432568,34	57447,88	490016,22	100,00

Vedle soukromých kontrolních subjektů zajišťuje provádění kontrol od 1. Ledna 2010 rovněž Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský (ÚKZÚZ), který u vybraných subjektů provádí tzv. „úřední kontroly“ a současně zajišťuje kontrolu plnění podmínek pro vyplácení dotací v agroenvironmentálních opatření (AEO), kterou dosud prováděly jen soukromé kontrolní subjekty.

Značení bioproduktů a biopotravin

Biopotraviny vyrobené v České republice musí být označené jak národní značkou, tzv. biozobrou, tak i novým evropským logem. Biopotraviny z dovozu mohou být označeny biozobrou, ale nemusí.

Obrázek 14 Logo produkt ekologického zemědělství ⁸⁵

Obrázek 13 Logo ekologické produkce – EU značení ⁸⁶

⁸⁴ Počty ekologických subjektů podle kontrolních orgánů. www.eagri.cz [online]. [cit. 2017-04-10] Dostupné z [www:<http://eagri.cz/public/app/eagriapp/EKO/Prehled/StatistikaPocetPodleCa.aspx?stamp=14909466>.13192.](http://www.eagri.cz/public/app/eagriapp/EKO/Prehled/StatistikaPocetPodleCa.aspx?stamp=14909466)

⁸⁵ Produkt ekologického zemědělství. www.eagri.cz [online]. [cit. 2017-03-5] Dostupné z [www:<http://eagri.cz/public/web/mze/zemedelstvi/ekologicke-zemedelstvi/loga-a-znacen/>>](http://www.eagri.cz/public/web/mze/zemedelstvi/ekologicke-zemedelstvi/loga-a-znacen/).

⁸⁶ tamtéž

2) ECEAT QUALITY LABEL („zelený certifikát“) – globální systém pro hodnocení udržitelnosti produktů cestovního ruchu

„Podnikatel certifikací dokazuje například to, že nakládá šetrně s vodou a energiemi, využívá zelených stavebních technik, podporuje ekologické zemědělství a šetrnou dopravu nebo dostatečně informuje své hosty o ekologickém chování v dané lokalitě“⁸⁷

Obrázek 15 Logo ECEAT QUALITY LABEL ⁸⁸

3) Regionální produkt

Hlavním cílem regionálního značení je zviditelnit jednotlivé regiony (jak tradiční, známé např. svou zachovalou přírodou, zdravým prostředím, lidovými tradicemi, nebo i „nové“ či zapomenuté) a upozornit na zajímavé produkty, které zde vznikají. V každém z dosud 26 zapojených regionů vznikla regionální značka pro výrobky, která zaručuje vedle jejich kvality a šetrnosti k přírodě především jejich původ a vazbu na určité výjimečné území.⁸⁹

Obrázek 16 logo Regionální produkt Prácheňsko ⁹⁰

⁸⁷GRYNDLEROVÁ, K. *Zelený certifikát má v Česku přes sto agroturistických zařízení.* www.komora.cz [online] 2008. [cit. 2017-03-28] Dostupné z [www: <http://www.komora.cz/aktualni-zpravodajstvi/aktuality-1/zeleny-certifikat-ma-v-cesku-pres-sto-agroturisticky-zarizeni.aspx>](http://www.komora.cz/aktualni-zpravodajstvi/aktuality-1/zeleny-certifikat-ma-v-cesku-pres-sto-agroturisticky-zarizeni.aspx).

⁸⁸ tamtéž

⁸⁹ Asociace regionálních značek www.regionalniznacky.cz [online]] © 2016 [cit. 2017-06-04] Dostupné z [www: <http://www.regionalni-znacky.cz/arz/cs/o-nas/>](http://www.regionalni-znacky.cz/arz/cs/o-nas/).

⁹⁰ Logo regionální produkt Prácheňsko [online] [cit. 2017-04-03] Dostupné z [www: <http://www.regionalni-znacky.cz/arz/cs/certifikovane-produkty/?k=produkty>](http://www.regionalni-znacky.cz/arz/cs/certifikovane-produkty/?k=produkty).

4.4 Příklady ekofarem v Jihočeském kraji

V této kapitole představuji činnost dvou ekologicky hospodařících farem provozujících ve svém zařízení ekoagroturistiku a které jsem rovněž osobně navštívila. Oba subjekty mají společné rysy. Vlastní certifikát ekologického zemědělství a nezaměnitelnou atmosféru rodinné farmy. Přátelská nálada, pozitivní přístup, nadšení a touha provozovatelů nabídnout kvalitní produkt, činí dle mého názoru z těchto ekofarem „chloubu“ tohoto odvětví.

4.4.1 Ekofarma Horní Chrášťany – ekofarma, penzion

Ekofarma Horní Chrášťany se nachází na pomezí Blanského lesa a Šumavy, mezi Prachaticemi a Českými Budějovicemi. Jedná se o velmi atraktivní lokalitu pro cykloturistiku, pěší turistiku, ale i výlety do zajímavých měst jižních Čech. Blanský les je chráněná krajinná oblast (CHKO), která zaujímá plochu 213 km čtverečních. Je to pozoruhodně zachovalý krajinný celek v širším předhůří Šumavy s četnými cennými lokalitami.⁹¹

Převažující činnosti farmy: chov skotu, chov zvěře

Nabízené ekoprodukty: hovězí maso, ryby, zvěřina, vejce, med

Doprovodné aktivity nabízené hostům: pomocné práce u dobytka či na zahradě, účast na výrobě produktů farmy

Ubytování

Zrekonstruovaný penzion býval původně hospodářskou budovou. V současné době je zde k dispozici stylové ubytování pro 35 osob v celkem 10 pokojích s vlastním sociálním zařízením. Penzion je provozován celoročně.

Stravování

Penzion nabízí standardně ubytování se snídaní či polopenzí. Večeře se skládá dle aktuální nabídky z místních produktů - hovězího masa, kuřecího masa, zvěřiny nebo ryb.

---

⁹¹ *Ekofarma Horní Chrášťany*. [online] [2017-04-03] Dostupné z www: http://www.e-chalupy.cz/jizni_cechy/ubytovani-horni--chrastany-ekofarma-5233.php>.

Atraktivita penzionu

Penzion nabízí pobyt v rodinné atmosféře a se svobodou volného pohybu po celém areálu farmy, kde jsou k vidění jeleni, srnky, daňci a mufloni. K dispozici je koupací jezírko a možnost chytání a grilování ryb z místního rybníku. Hosté mají možnost využití venkovní pergoly s kuchyňkou, dětský koutek, hřiště, fitness, sauny nebo vyhlídkové věžičky. Novinkou je nabídka piva vlastní výroby.

Výlety

V blízkosti se nachází rozhledna Klet, vesničky s architekturou selského baroka zámky Hluboká nad Vltavou, Český Krumlov nebo kulturně historické památky měst České Budějovice, Písek a rovněž vodní nádrž Lipno.

Čím je farma specifická?

Slovo provozovatele:

„Hosté zde mají naprostou svobodu. Fungujeme na důvěře.“ Veronika Schelová

92

Obrázek 17 Ekofarma Horní Chrášťany

4.4.2 U starýho kance – ekofarma, penzion a ranč

U Starýho kance je název ekologické farmy s chovem skotu a koní, nacházející se v podhůří Šumavy ve vesničce Hoslovice, v blízkosti hoslovického mlýna. Součástí farmy je penzion s rodinnou atmosférou nabízející klidnou dovolenou s možností agroturistiky. Ekofarma pravidelně prezentuje svoji činnost a nabízí ochutnávku svých produktů na mezinárodním gastronomickém festivalu GASTROFEST v Českých Budějovicích.

---

⁹² Ubytování na ekofarmě. www.ekofarmachrastany.cz [online]] © 2016 [cit. 2017-04-03] Dostupné z [www: <http://www.ekofarmachrastany.cz/ubytovani-na-ekofarme>](http://www.ekofarmachrastany.cz/ubytovani-na-ekofarme).

Převažující hospodářská činnost: chov skotu, chov koní

Nabízené ekoprodukty: hovězí maso

Doprovodné aktivity nabízené hostům: prohlídka farmy, pomocné práce u dobytka, - pomocné práce na zahradě, kontakt s koňmi

Ubytování

Stylové ubytování poskytované celoročně s celkovou kapacitou 42 lůžek je nabízeno v apartmánech, třílůžkových a v jednom dvoulůžkovém pokoji s vlastním sociálním zázemím.

Stravování

Penzion nabízí standardně ubytování se snídaní, polopenzí či plnou penzí. Večeře se skládá dle aktuální nabídky převážně místních produktů

Atraktivita penzionu

Jízda na koni, cykloturistika, pěší turistika, houbaření, rybolov

Výlety

Hoslovický mlýn, Hrad Strakonice

Čím je farma specifická?

Slovo provozovatele: „*Je tu jako u maminky.*“ *Terezie Daňková*

93

Obrázek 18 Ranč u starýho kance

⁹³ Penzion. [www.farmahoslovice.cz](http://farmahoslovice.cz) [online]] © 2016 [cit. 2017-04-03] Dostupné z [www:<http://farmahoslovice.cz/Penzion/>](http://farmahoslovice.cz/Penzion/).

5 MARKETINGOVÝ VÝZKUM

Za účelem tohoto marketingového výzkumu jsem vybírala pouze subjekty vlastníci aktuální certifikát ekologického zemědělství a současně aktivně nabízejí ekoagroturistické služby.

Na marketingovém výzkumu spolupracovalo 8 podnikatelských subjektů. Ke sběru primárních dat byla použita metoda dotazníkového šetření formou face to face dotazování jako výzkumného nástroje. Na základě tohoto šetření byla vypracována SWOT analýza pro odvětví ekoagroturistiky v Jihočeském kraji.

Průběh marketingového výzkumu a sběr dat je popsán v první kapitole, vlastní dotazník je k nahlédnutí v příloze I.

5.1 Vyhodnocení výsledků výzkumu

Vyhodnocení jednotlivých otázek je vyjádřeno pomocí vhodných grafů, popřípadě slovně. Hodnoty jednotlivých výsledků jsou uvedeny v procentech.

Otázka č. 1. Jak dlouho provozujete Vaše zařízení?

Průměrná délka působení v odvětví zemědělství a ubytovacích služeb dotazovaných subjektů činí 9 let.

Otázka č. 2. Kolik obyvatel má Vaše obec?

Průměrný počet obyvatel v obcích, kde subjekty působí je 850.

Otázka č. 3. Ubytovací služby provozujete celoročně či sezónně?

S výjimkou jednoho subjektu jsou ubytovací služby nabízeny celoročně.

Otázka č. 4. Jaký je charakter neboli jakou kategorii má nabízené ubytování?

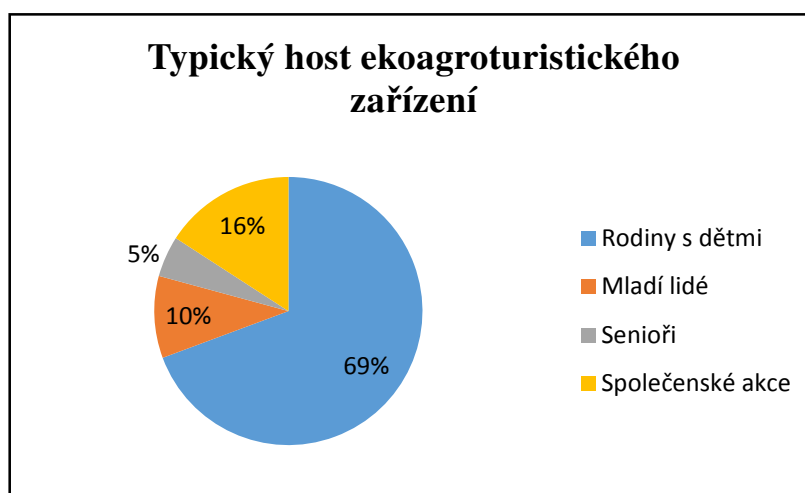
Ubytování oslovených subjektů má charakter penzionu a kapacita činí průměrně 33 lůžek.

Otázka č. 5. Jaké stravovací možnosti nabízíte?

Vzhledem k tomu, že se jedná o ekofarmy s vlastní produkcí, stravování v ubytovacím zařízení probíhá nejčastěji formou polopenze z produktů vlastní výroby popř. od místních dodavatelů.

Otázka č. 6. Jaký je Váš typický host?

Graf 2 Jaký je Váš typický host?⁹⁴

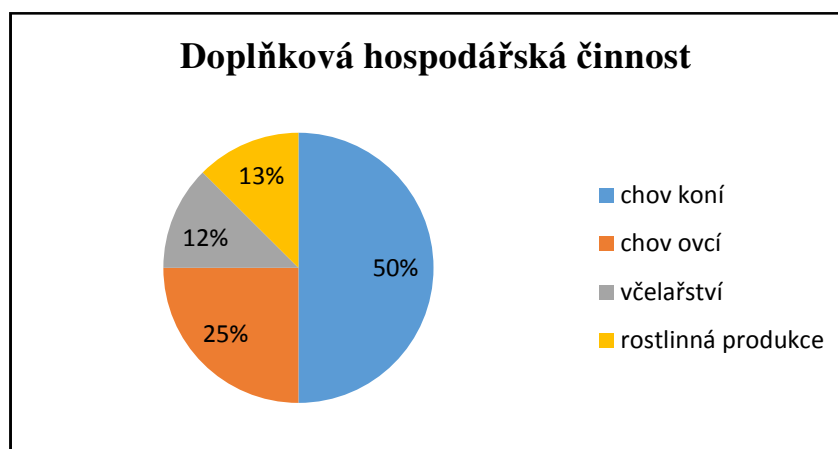
Z výše uvedeného grafu vyplývá, že typickým hostem jsou ve většině případů rodiny s dětmi. Vznikající tendenci mají dle provozovatelů návštěvy škol a jiných institucí, které poptávají vzdělávací exkurze po areálu farmy s praktickými ukázkami chovu. Dle rozhovorů s majiteli farem rovněž roste zájem o pořádání společenských akcí v prostoru farmy jako svatby, firemní akce apod.

Otázka č. 7 Jakým typem hospodaření se zabýváte, uveďte převažující činnost:

Převažující činností oslovených ekofarem je jednoznačně **chov skotu**. Současně však každá z farem provozuje doplňkovou činnost, která je vyobrazena v níže uvedeném grafu.

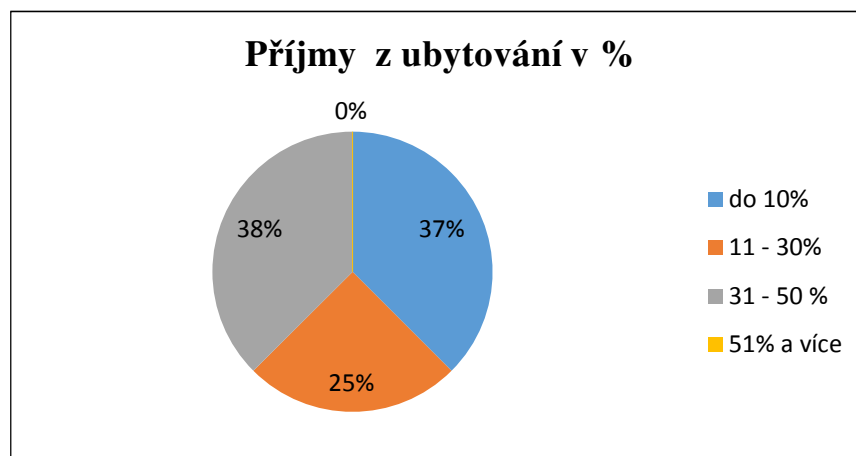
⁹⁴ Vlastní zpracování

Graf 3 Doplnková hospodářská činnost ⁹⁵

Otázka č. 8 Jaké procento z celkových příjmů Vaší firmy představují příjmy z ubytování?

Graf 4 Jaké % celkových příjmů Vaší firmy představují příjmy z ubytování? ⁹⁶

Příjmy z ubytování se vyvíjejí progresivně v závislosti na rozšiřování ubytovací kapacity zařízení a souvisejících služeb.

⁹⁵ Vlastní zpracování

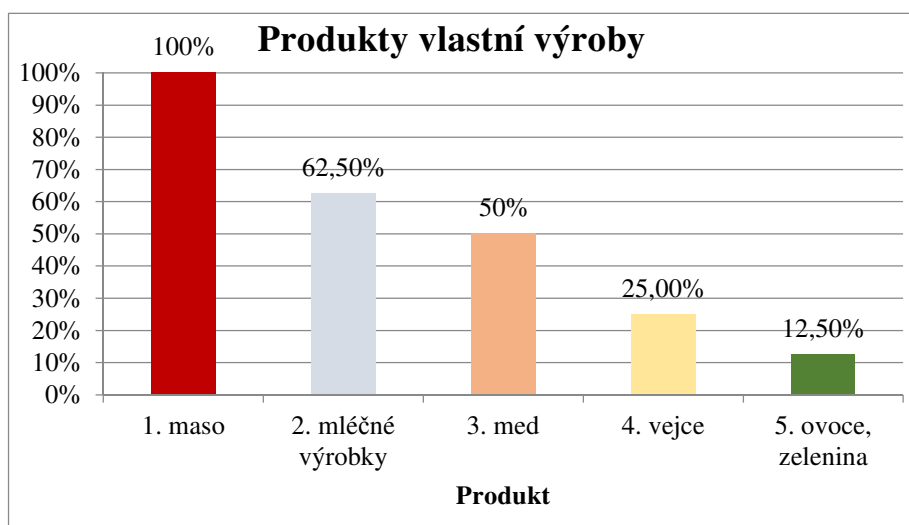
⁹⁶ Vlastní zpracování

Otázka č. 9 Nabízíte produkty vlastní výroby?

Dotazované ekofarmy nabízejí produkty vlastní výroby formou prodeje „ze dvora“, účastní se farmářských trhů, popř. dodávají do obchodů s regionálními potravinami. Sloupcový graf vyjadřuje míru zastoupení jednotlivých produktů vlastní výroby u dotazovaných ekofarem.

Graf 5 Složení produktů vlastní výroby⁹⁷

Prvenství patří za všechny farmy produkci masa a to především hovězího. Současně se pak nejčastěji ekofarmy věnují výrobě mléčných výrobků, doplňkově pak pěstování ovoce a zeleniny.

Otázka č. 10 Jaké doprovodné aktivit nabízíte svým hostům?

Dotazované subjekty nabízí svým klientům ekoagroturistické vyžití v rámci možností farmy. K nabízeným aktivitám patří pomocné práce u dobytka, pomoc na zahradě, krmení zvířete, účast na výrobě produktů farmy. Outsourcované služby pak jsou zejména hiporehabilitace či řemeslné dílny.

⁹⁷ Vlastní zpracování

Otázka č. 11 Jaká je nejčastější délka pobytu hostů?

Délka pobytu vyplývající z rozhovorů není striktně omezena. V průběhu roku se však jedná o nejčastější pobyty v délce 2-4 dnů, v sezóně, zvláště pak v období letních prázdnin o týdenní pobyty.

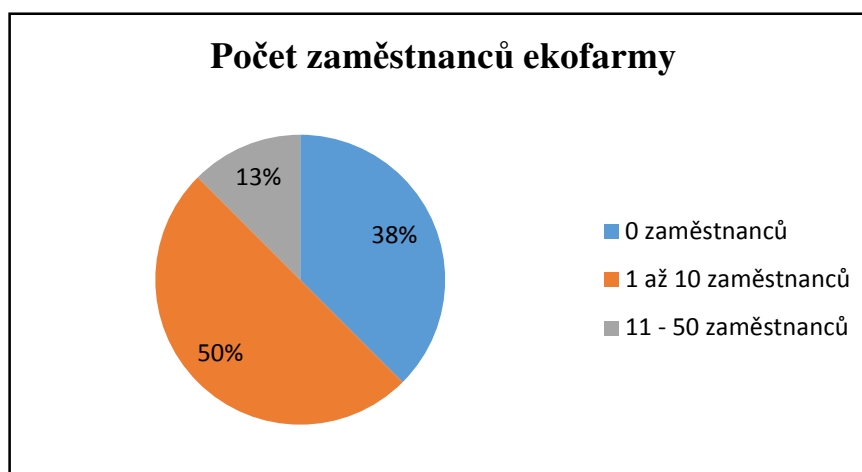
Otázka č. 12 Vnímáte přínos značky kvality pro Vaše podnikání?

Ekologické hospodaření a s tím související kvalita nabízených produktů je pro dotazované subjekty hlavní ideou podnikání vycházející z jejich osobního přesvědčení. Značka kvality ekologického zemědělství či udržitelnosti je dle rozhovorů aktuálním trendem, zatím však především pro zahraniční klientelu.

Otázka č. 13. Jaký je počet zaměstnanců Vaší farmy?

98

Graf 6 Jaký je počet zaměstnanců Vaší farmy?

Z rozhovorů s majiteli farem vyplývá, že provoz se snaží zajistit především vlastními silami a z řad rodinných příslušníků. K zaměstnávání pracovních sil nejčastěji z řad místních dochází převážně v sezóně.

Otázka č. 14. Čerpáte dotace ze státního rozpočtu či fondů EU?

Dotace z fondů EU jsou čerpány ve prospěch své podnikatelské činnosti všemi dotazovanými subjekty nejčastěji z Programu na rozvoj venkova.

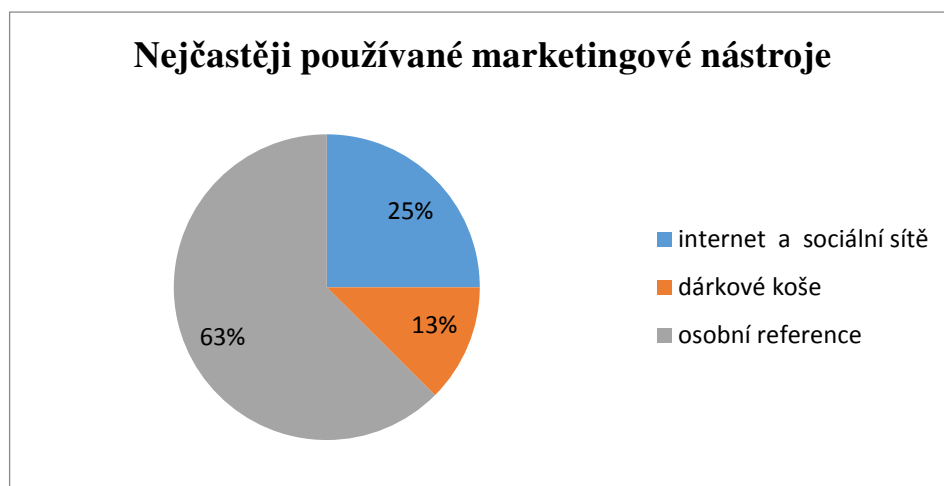
---

⁹⁸ Vlastní zpracování

Otázka č. 15 Jaké marketingové nástroje používáte ve své podnikatelské činnosti nejčastěji?

I přes moderní marketingové metody spojené převážně s internetovou prezentací firem, zůstává v tomto případě nejsilnějším marketingovým nástrojem osobní reference. Dle rozhovorů je to právě spokojený klient, jež je sám tou reklamou, do které se vyplatí investovat. Zpětná vazba je nejčastěji zjišťována provozovateli osobním rozhovorem při ukončení pobytu hostů, méně často pak písemným dotazníkem. Jako nutnost považují provozovatelé ekofarek propagaci formou vlastních webových stránek a facebookového profilu pro aktuálnost. Marketingový průzkum a mapování konkurence v odvětví žádný ze subjektů pravidelně neprovádí.

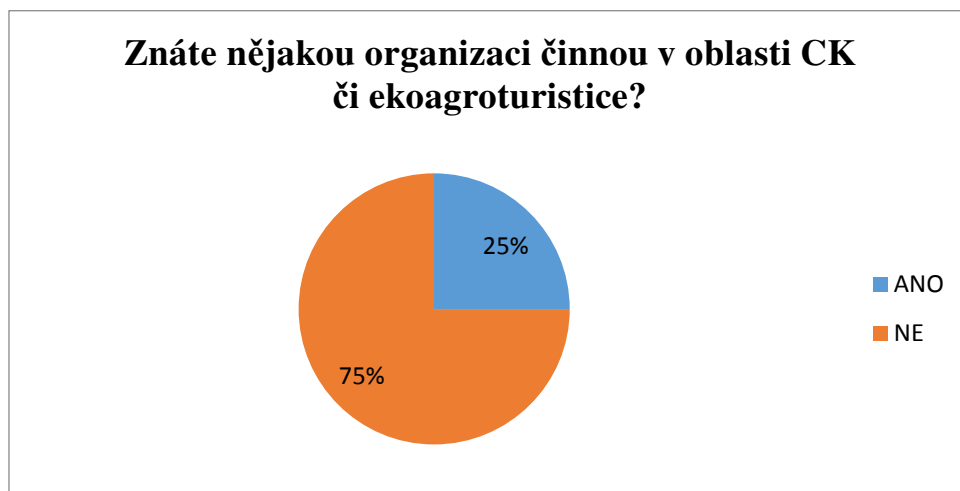
Graf 7 Nejčastěji používané marketingové nástroje⁹⁹

Otázka č. 16 Znáte nějakou organizaci činnou v oblasti venkovského cestovního ruchu či ekoagroturistice?

⁹⁹ Vlastní zpracování

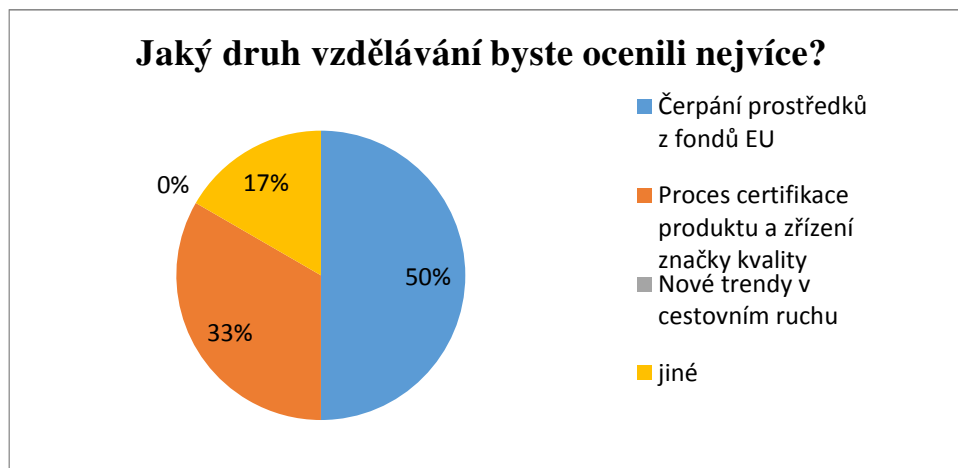
Graf 8 Znáte nějakou organizaci činnou v oblasti CK či ekoagroturistice? ¹⁰⁰

Otázka č. 17. Uvítali byste možnost vzdělávání nebo konzultace pro Vás či Vaše zaměstnance? Uveďte jaký druh vzdělávání byste ocenili nejvíce.

101

Graf 9 Uvítali byste možnost vzdělávání nebo konzultace pro Vás či Vaše zaměstnance? Uveďte jaký druh vzdělávání byste ocenili nejvíce

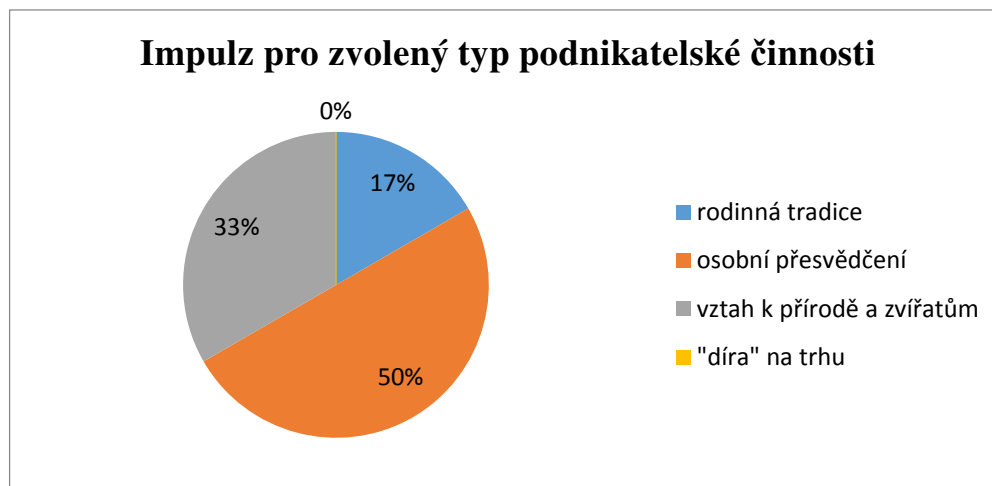
Možnost vzdělávání v odvětví hodnotí majitelé pozitivně. Jak z grafu vyplývá, největší zájem je o osvětu z oblasti procesu čerpání finančních prostředků ze státního rozpočtu a fondů EU, jež hodnotí provozovatelé jako nepřehledný a nesrozumitelný. Subjekty by rovněž ocenili podporu v oblasti certifikace produktů a zmiňovány byly také kurzy cizích jazyků či oblast hygienických předpisů.

¹⁰⁰ Vlastní zpracování

¹⁰¹ Vlastní zpracování

Otázka č. 18 Jaký byl Váš prvotní impulz pro zvolený typ podnikatelské činnosti?

Graf 10 Jaký byl Váš prvotní impulz pro zvolený typ podnikatelské činnosti¹⁰²

Otázka č. 19 Daří se Vám lépe než na začátku podnikání?

Svoji podnikatelskou situaci v odvětví hodnotili všichni dotazovaní kladně.

Otázka č. 20 Jaká je Vaše motivace a čím je Vaše činnost přínosná pro společnost a okolí?

Majitelé ekofarem shledávají přínos své činnosti jako krok k soběstačnosti své i obcí, které ji ztratily, když byla vlivem politických událostí přerušena. Nade vše kladou úroveň kvality svých výrobků i přes legislativní i časovou náročnost je neváhají certifikovat ekologickými. Vztah k udržitelnosti zemědělství a cestovního ruchu vychází z jejich osobního přesvědčení a věří, že tento trend ocení brzy i český člověk.

¹⁰² Vlastní zpracování

5.2 SWOT analýza ekoagroturistiky v Jihočeském kraji

SWOT analýza je analytickou technikou sloužící ke zhodnocení vnějších a vnitřních faktorů, tj. silných a slabých stránek, hrozeb a příležitostí, ovlivňující úspěch firmy. Následující SWOT analýza byla vytvořena na základě dotazníkového šetření formou řízených rozhovorů.

SILNÉ STRÁNKY

- ekologický charakter, šetrné využívání přírodních zdrojů
- kapacita ubytovacích zařízení je regulována, nedochází tedy k nadměrnému zatěžování životního prostředí
- kulturně vzdělávací přínos – poznání tradičního způsobu obživy na venkově, motivace a vzdělání pro další generace
- významný zdroj příjmů pro zemědělce a následný multiplikační efekt, dochází k rozvoji a „obohacení“ dané oblasti či regionu.
- napojení na ostatní oblasti cestovního ruchu – cykloturistiky, hipoturistika, pěší turistika
- propojení s dalšími službami, podpora služeb a vzniku drobných obchodníků v oblasti (řemeslné živnosti, maloobchod atd.)
- rozvoj odvětví podporuje zaměstnanost a samozaměstnanost v oblasti
- cenová dostupnost ekoagroturistických zařízení
- bohaté sportovní a kulturní vyžití v regionu
- místní tradice, folklor
- čisté ovzduší

SLABÉ STRÁNKY

- horší dopravní dostupnost
- nedostatek odborné literatury o odvětví ekoagroturistiky
- malá konkurence v odvětví
- chybějící komunikace mezi institucemi činnými v odvětví a podnikateli
- nadměrná administrativa zatěžující podnikatele
- chybějící kvalifikovaná pracovní síla
- nedostatečná informovanost o dění v odvětví, chybějící poradenství
- nedostatečná osvěta místního obyvatelstva o přínosech zelené turistiky
- chybějící progapace ze strany certifikačních organizací
- špatná jazyková vybavenost provozovatelů

PŘÍLEŽITOSTI

- rostoucí zájem o ekologii a udržitelná cestovní ruch
- nové odvětví CK, možnost dalšího rozvoje
- finanční podpora na rozvoj odvětví, dotace na diverzifikaci zem. činnosti
- rozvoj sounáležitosti obyvatel a možnost zapojení místních do CK
- „oživení“ venkova, možný příliv nových obyvatel
- posílení hrdosti na místní tradice a kulturní specifika
- regionální programy na podporu cestovního ruchu

HROZBY

- růst cen v odvětví z důvodu nízké konkurence a přizpůsobování cen zahraniční klientele
- zneužívání označení „bio“ a „eko“ přídomků a dezorientace spotřebitele na trhu s ekologickými produkty a biopotravinami
- zhoršení kvality nabízených služeb v důsledku nedostatečné informovanosti podnikatelů a nejasných pravidel pro ekoagroturistické subjekty
- chybějící zkušenosti podnikatelů v novém odvětví
- změny v legislativě

5.3 Návrh strategií pro další rozvoj

Z analýzy jasně vyplývá, že ekoagroturistika plní své nezastupitelné místo v cestovním ruchu. Jedná se o mladé odvětví ve vesnické turistice a nachází se ve fázi rozkvětu. Jižní Čechy jsou svým charakterem ideální „půdou“ pro rozvoj ekoagroturistiky. Pro čisté životní prostředí, bohaté kulturně-sportovní vyžití a díky regionálním programům na podporu destinace ožívají místní tradice a region se těší rostoucí návštěvnosti.

Mezi slabé stránky jsem zařadila mimojiné malou konkurenci v odvětví. V důsledku malé konkurence je zde potenciální riziko růstu cen v odvětví na úkor kvality poskytovaných služeb, podpořeno navíc možnou snahou podnikatelských subjektů přizpůsobit ceny zahraniční klientele, u které je oblast ekoagroturistiky velice oblíbená. Jak z dotazníku rovněž vyplynulo, farmáři se věnují marketingové činnosti velmi omezeně, stejně tak neprovádí marketingový průzkum a neznají tedy konkurenční prostředí. Neznalost své pozice na trhu může mít pro podnikatelské subjekty fatální následky. Ekofarmy rovněž nedostatečně propagují kvalitu své produkce, spotřebitel velmi obtížně dohledává certifikáty kvality, ať už produktů či ubytování. Z výzkumu rovněž vyplývá, že podnikatelské subjekty mají snahu zaměstnávat místní, čím pomáhají zabraňovat odlivu pracovní síly z vesnic do měst a navrátit vesnicím jejich původní charakter. Pomalu se daří zapojovat místní do tradičních akcí, což plní kulturně-sociální funkci a probouzí v lidech pocit hrdosti na své tradice a kulturní specifika.

Rozvoji v odvětví by mohla prospět podpora vzdělání provozovatelů a jejich zaměstnanců v oblasti marketingových nástrojů a soudobých trendů. Pro lepší orientaci spotřebitele v odvětví by prospěla lepší propagace ekoagroturistických subjektů od organizací činných v odvětví, která je v tuto chvíli velmi slabá a dochází k zaměňování pojmů.

ZÁVĚR

Cílem této bakalářské práce bylo charakterizovat vývoj v odvětví ekoagrotistiky v Jihočeském kraji a zhodnocení jejího významu pro region z hlediska udržitelného cestovního ruchu a sociálně kulturního přínosu.

Cíl byl dosažen prostřednictvím vyhodnocení provedeného marketingového výzkumu v odvětví mezi provozovateli ekologických farem poskytujících ekoagrotistiku a analýzou situace v odvětví pomocí SWOT analýzy.

Současný stav ekoagrotistiky v Jihočeském kraji je uspokojivý. Z rozhovorů s respondenty vyplývá, že se jim daří lépe než na začátku podnikání a zatím stále převyšuje poptávka nad nabídkou. Úroveň poskytovaných služeb je vysoká a rozsah je větší, než je většina hostů schopna nebo má zájem využít. Typické služby pro ekoagrotistiku, jako možnost výroby domácích produktů, pomocné práce na farmě či krmení dobytka, však zůstávají pro některé subjekty stále těžko uchopitelné, především z důvodu přísných hygienických předpisů a rizika úrazu.

Ubytování na ekofarmách je budováno vkusně a s ohledem na přítomná zvířata, citlivě oddělené od zemědělských budov a výběhů. Prostředí ekofarem splňuje očekávání pro strávení klidné dovolené v přítomnosti zvířat a v přátelské rodinné atmosféře

Jako jedno z největších rizik vnímám schopnost subjektů udržet vysokou úroveň kvality v odvětví, v souvislosti s vysokými nároky na její zabezpečení jak finančními, tak personálními. Dle mého názoru bude pro ekofarmy zásadní rozložení rizik a nalezení rovnováhy mezi mírou nabízených služeb a udržením zdravého chodu farmy. Rovněž se domnívám, že speciálně pro tento druh podnikatelského úsilí je nejvýznamnějším faktorem ovlivňujícím úspěch či neúspěch subjektu osobnost provozovatele, jeho vize a osobní motivace. Vnímání hodnot, pochopení a vůle šířit myšlenku udržitelnosti se zásadně projevuje na kvalitě produktu a poskytovaných služeb.

Ekoagrotistika stejně jako jiné druhy cestovního ruchu přináší pro region negativní vlivy, avšak svým eko charakterem se mnohé velice eliminují. Domnívám se, že v případě ekoagrotistiky se nebude nikdy jednat o masový trend a tím odpadají další hrozby plynoucí z přetěžování infrastruktury, životního prostředí, popřípadě obavy ze ztráty klidu a soukromí místních obyvatel.

Pro pozitivní vývoj odvětví bude jistě zapotřebí zlepšení komunikace mezi jednotlivými subjekty a úřady místní samosprávy. V tuto chvíli komunikace na této úrovni značně zaostává a mohla by v budoucnu vést ke sporům souvisejím například se znečišťováním obecní komunikace zemědělskou technikou nebo zvýšeným hlukem v obci ve večerních hodinách v důsledku vzrůstající oblíbenosti těchto ubytovacích zařízení pro pořádání firemních akcí apod.

Sociokulturní přínos nelze přesně změřit. Jedná se o kombinaci pozitivních a negativních vlivů a je to mechanismus velice živý a citlivý na změny především ekonomického a politického rázu. Jde o subjektivní pocit hodnotitele a jeho vztah k hodnocenému. Z mého pohledu nezávislého hodnotitele, přináší ekoagroturistika pro mikroregiony a regiony více pozitivních než negativních dopadů a nezanedbatelný sociokulturní přínos. I přesto, že v tuto chvíli nemusí být pro společnost viditelný, je odpovědné chování podnikatelských subjektů a šetrný způsob cestování jediný způsob, jak udržet zdravé životní prostředí, stabilně osídlený venkov a ekonomicky soběstačné obyvatele. Každá změna potřebuje čas, aby se projevila. Změny, které provádíme dnes, nebudou možná oceněny dnešním člověkem, ale jsou odkazem pro další generace, které jak věřím, je již budou schopné ocenit.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Literární zdroje

ČERTÍK, M. *Cestovní ruch - vývoj, organizace a řízení*. 1. vyd. Praha : OFF, 2001. 350 s. ISBN: 80-238-6275-8.

DUDÁK, V., PAVELKA, Z. *Agroturistika v České republice*. 1. vyd. Praha : Novela bohémica s. r. o., 2012. 280 s. ISBN 978-80-87683-03-3.

KIRÁLOVÁ, A. *Marketing destinace cestovního ruchu*. Praha : Ekopress, 2003. 89 s. ISBN 80-86119-56-4.

KORČÁK, P. *Naše společná budoucnost Světová komise pro životní prostředí a rozvoj*. 1. Vyd. Praha : Academia, 1991. 297 s. ISBN 80-85368-07-2.

KOTÍKOVÁ, H. *Nové trendy v nabídce cestovního ruchu*. 1. vyd. Praha : Grada Publishing, a. s., 2013. 208 s. ISBN 978-80-247-4603-6.

KRAUS, D. *Trvale udržitelný rozvoj cestovního ruchu*. Diplomová práce. Brno : Masarykova univerzita. 2006.

HESKOVÁ, M. *Cestovní ruch*. 2. vyd. Praha : Fortuna, 2011. 216 s. ISBN 978-80-7373-107-6.

NĚMČANSKÝ, M. *Agroturistika*. 1. vyd. Opava : Slezká univerzita Opava, obchodně podnikatelská fakulta v Karviné, 1996. 158 s. ISBN 8085879360.

POUROVÁ, M. *Agroturistika, možnosti rozvoje a perspektivista v České republice*. Praha : Česká zemědělská univerzita v Praze, 2000. 113 s.

POUROVÁ, M. *Agroturistika*. 1 vyd. Praha : Česká zemědělská univerzita, 2002. 123 s. ISBN 8021309652.

STRÍBRNÁ, M. *Venkovská turistika a agroturistika*. 1. vyd. Praha : Profi Press, s. r. o. 2015. 52. s. ISBN 978-80-8672-671-7.

ŠARAPATKA, B., URBAN, J. *Ekologické zemědělství v praxi*. Šumperk : PRO-BIO, 2006. 502 s. ISBN 80-870-8000-9.

ŠKODOVÁ-PARMOVÁ, D. *Agroturistika*. 1. vyd. České Budějovice : Jihočeská univerzita, ekonomická fakulta, 2007. 92 s. ISBN 978-80-7394-009-6.

VALÁŠEK, D. *Agroturistika je součástí životního stylu*. COT Business [online]. 2004. [cit. 2017-03-15]. ISSN 1212-4281. Dostupné z www: <<http://www.cot.cz>>.

ZÁVODNÁ, L. S. *Udržitelný cestovní ruch*. 1.vyd. Olomouc : Univerzita Palackého v Olomouci, 2015. 124 s. ISBN 978-80-244-4576-2.

ZELENKA J., PÁSKOVÁ M. *Výkladový slovník cestovního ruchu*. 2. vyd. Praha : Linde, 2012. 768 s. ISBN 978-807-2018-802.

ŽÁČEK, R. *Trvale udržitelný rozvoj venkovské krajiny*. Diplomová práce. Brno : Masarykova univerzita, 2005.

WOKOUN, R. *Regionální rozvoj: (východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování)*. Praha: Linde, 2008. 475 s. ISBN 978-807-2016-990.

Elektronické zdroje:

Agenda 21 for the Travel and Tourism Industry: *Towards Environmental Sustainable Development*. www.earthsummit2002.org [online] © 1996. [cit. 2017-03-15] Dostupné z www: <<http://www.earthsummit2002.org/roadmap/tourism.html>>.

BURIAN, M. *Co si představit pod pojmem „udržitelný cestovní ruch“*. [online] © 2010. [cit. 2017-03-15] Dostupné z < <http://www.bio-info.cz/zijte-bio/co-si-predstavit-pod-pojmem-udrzitelny-cestovni-ruch>>.

ECOINSTINCT. *www.chamberofcommerce.com* [online] © 2016. [2017-04-03]

Dostupné z *www*:

<http://www.chamberofecocommerce.com/images/Eco_Agritourism.pdf>.

PELEJOVÁ, D. *Poslání svazu*. *www.svazvt.cz* [Online]. © 2011. [cit. 2017-03-15].

Dostupné z <<http://www.svazvt.cz/index.htm>> .

KIRÁLOVÁ, A. *Vytváření organizací cestovního ruchu (OCR) v turistických regionech*

[online]. *www.czechtourism.cz* © 2005. [cit. 2017-03-15]. Dostupné z *www*:

<<http://www.czechtourism.cz/files/regiony/destin/organizacecervregionech.pdf>>.

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR, *www.garep.cz* [Online]. © 2008, [cit.

2017-03-15]. Dostupné z *www*: <<http://www.garep.cz/publikace/prumysl-cestovniho-ruchu.pdf>>.

Výzva podpora agroturistiky. *www.edotace.cz* [online] Brno. © 2017. [2017-05-15]

Dostupné z *www*: < <http://www.edotace.cz/vyzva/k-editaci-vyzva-podpora-agroturistiky-642>>.

DEFINICE ZÁKLADNÍ PROBLÉMŮ ROZVOJE VENKOVSKÉ AGROTURISTIKY

[online] [cit. 2014-04-20] Dostupné z *www*:

<http://www.asociacerr.cz/download/Definice%20zakladnich%20problemu%20rozvoje%20venkovske%20agroturistiky_0.pdf>.

KOVAŘÍKOVÁ, H., PLACKOVÁ, R. *Ekoagroturistika*. [online] Jeseník. Hnutí

Brontosaurus Jeseníky, © 2007. [cit.2017-03-15] Dostupné z *www*:

<<http://olomouc.hnutiduha.cz/data/publications/ekoagroturistika2007.pdf>>.

VESELÝ, V. *WOOOF funguje*. *www.biostatek.cz* [online] Biostatek, © 2008. [cit.

2017-03-15] Dostupné z *www*: <<http://www.biostatek.cz/PARTNERI/WOOOF-funguje.html>>.

Venkovský cestovní ruch. *www.utok.cz* [online] Mendelova univerzita v Brně, [cit.

2017-03-5] Dostupné z <<http://www.utok.cz/node/148>>.

Ekologické zemědělství. *www.eagri.cz* [online] [2017-03-15] Dostupné z <<http://eagri.cz/public/web/mze/zemedelstvi/ekologicke-zemedelstvi/>>.

GRYNDLEROVÁ, K. *Zelený certifikát má v Česku přes sto agroturistických zařízení.* © 2008. [online] [cit. 2017-04-03] Dostupné z *www*: <<http://www.komora.cz/aktualni-zpravodajstvi/aktuality-1/zeleny-certifikat-ma-v-cesku-pres-sto-agroturisticky-zarizeni.aspx>>.

Asociace regionálních značek. *www.regionalni.znacky.cz* [online] © 2010-2017 [cit. 2017-04-03] Dostupné z *www*: <<http://www.regionalni-znacky.cz/arz/cs/o-nas/>>.

EKOFARMA HORNÍ CHRÁŠŤANY. *www.e-chalupy.cz* [online] © 2016 [cit. 2017-04-03] Dostupné z *www*: <http://www.e-chalupy.cz/jizni-cechy/ubytovani-horni--chrastany-ekofarma-5233.php>>.

PENZION. *www.farmahoslovice.cz* [online] © 2016 [cit. 2017-04-03] Dostupné z *www*: <<http://farmahoslovice.cz/Penzion/>>.

Předpokládané alokace finančních prostředků (v % vyjádření) do jednotlivých oblastí Státní zemědělský intervenční fond. *www.szif.cz* [online] [cit. 2017-04-03] Dostupé z *www*: <<https://www.szif.cz/cs/prv2014>>.

ŠIMKOVÁ, E. *Udržitelná krajina a venkovský cestovní ruch.*[online] [cit. 2017-03-15] Dostupné z *www*: <http://www.agris.cz/Content/files/main_files/75/152975/189Simkova.pdf>.

Počty ekologických subjektů podle kontrolních orgánů. *www.eagri.cz* [online] [cit. 2017-04-10]

Dostupné z *www*: <<http://eagri.cz/public/app/eagriapp/EKO/Prehled/StatistikaPocetPodleCa.aspx?stamp=1490946613192>>.

NÁRODNÍ DOTACE. Státní zemědělský intervenční fond. *www.szif.cz* [online] [cit. 2017-04-10] Dostupé z *www*: <<https://www.szif.cz/cs/narodni-dotace>>.

Charakteristika kraje. *www.invest.kraj-jihocesky.cz*. [online] © Český statistický úřad, 2009 [cit. 2017-03-21] Dostupné z www: <<http://invest.kraj-jihocesky.cz/cz/page/profil-jihoceskeho-kraje>>.

Předpokládané alokace finančních prostředků (v % vyjádření) do jednotlivých oblastí
Státní zemědělský intervenční fond. *www.szif.cz* [online] © 2016 [cit. 2017-04-03]
Dostupé z www: <<https://www.szif.cz/cs/prv2014>>.

SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ

Seznam obrázků:

Obrázek 1 Schéma 3P – Planet – People - Profit	13
Obrázek 2 Propojení oblastí udržitelného rozvoje	15
Obrázek 3 Schéma venkovského cestovního ruchu	16
Obrázek 4 Logo Chamber of Eco Commerce.....	24
Obrázek 5 Logo ECEAT	25
Obrázek 6 Logo Svaz venkovské turistiky.....	26
Obrázek 7 Logo Federation of WWOOF Organisations	28
Obrázek 8 Administrativní členění Jihočeského kraje	29
Obrázek 9 SWOT analýza Jihočeského kraje.....	32
Obrázek 10 Logo projektu Jižní Čech pohodové.....	34
Obrázek 11 Schéma navržených programů pro programové období 2014 - 2020..	39
Obrázek 12 Předpokládané alokace fin. Prostředků (v % vyjádření) do odvětví ..	40
Obrázek 15 Logo ECEAT QUALITY LABEL	50
Obrázek 13 Logo ekologické produkce – EU značení	49
Obrázek 14 Logo produkt ekologického zemědělství	49
Obrázek 16 logo Regionální produkt Prácheňsko	50
Obrázek 17 Ekofarma Horní Chrást'any.....	52
Obrázek 18 Ranč u starýho kance.....	53

Seznam tabulek:

Tabulka 1 Míra podpory v %	41
Tabulka 2 Míra podpory v %	43
Tabulka 3 Míra podpory v %	45
Tabulka 4 Oblasti, kde dochází k nepochopení podnikatelských záměrů	47
Tabulka 5: Počty ekologických subjektů podle KO	49

Seznam grafů:

Graf 1 Počtek ekologických farem poskytující ubytovací služby v JHČ	36
Graf 2 Jaký je Váš typický host?	55
Graf 3 Doplnková hospodářská činnost	56
Graf 4 Jaké % celkových příjmů Vaší firmy představují příjmy z ubytování?	56
Graf 5 Složení produktů vlastní výroby	57
Graf 6 Jaký je počet zaměstnanců Vaší farmy?	58
Graf 7 Nejčastěji používané marketingové nástroje	59
Graf 8 Znáte nějakou organizaci činnou v oblasti CK či ekoagroturistice?	60
Graf 9 Uvítali byste možnost vzdělávání nebo konzultace pro Vás či Vaše zaměstnance? Uved'te jaký druh vzdělávání byste ocenili nejvíce	60
Graf 10 Jaký byl Váš prvotní impulz pro zvolený typ podnikatelské činnosti	61

SEZNAM PŘÍLOH

PŘÍLOHA I: Dotazník k marketinovému výzkumu

PŘÍLOHY

PŘÍLOHA I.

MARKETINGOVÝ VÝZKUM

Dotazníkové šetření

Úroveň, rozsah služeb a aktuální situace v odvětví ekoagroturistických subjektů v Jihočeském kraji

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE:

Název společnosti:

.....

Právní forma podnikání:

.....

IČO:

Počet zaměstnanců:

do 10   11 - 50   51 – 250

---

1. Jak dlouho provozujete Vaše zařízení?

2. Kolik obyvatel má Vaše obec, město?

3. Ubytovací služby provozujete:

- celoročně
- sezónně

4. Jaký charakter neboli jakou kategorii má nabízené ubytování?

- penzion (ubytování max. se snídaní – nejméně 5 a maximálně 20 pokojů pro hosty)
- hotel (ubytování s nejméně 10 pokoji včetně stravovacích služeb)
- ubytování v chatkách
- kemp
- jiné

5. Jaké stravovací možnosti nabízíte?

- beze stravy
- snídaně
- polopenze
- plná penze

6. Jaký je Váš typický host?

- mladí lidé
- rodiny s dětmi
- dobrodruzi
- senioři
- jiný

7. Jakým typem hospodaření se zabýváte, uveďte převažující činnost:

- chov skotu
- chov koní
- chov ovcí
- chov kos
- rostlinná produkce
- živočišná produkce
- včelařství
- jiné

8. Jaké procento z celkových příjmů Vaší firmy představují příjmy z ubytování?

- do 10 %
- 11-30 %
- 31-50 %
- 51 % a více

9. Nabízíte produkty vlastní výroby?

- mléčné výrobky
- maso
- med
- vejce
- ovoce, zelenina
- jiné

10. Jaké doprovodné aktivity nabízíte svým hostům:

- pomocné práce u dobytka
- pomoc na zahradě
- hiporehabilitace
- řemeslné dílny
- účast na výrobě produktů farmy

11. Jaká je nejčastější délka pobytu?

- víkend
- týden
- prodloužený víkend
- jiné

12. Vnímáte přínos značky kvality pro Vaše podnikání?

- ano, jak?
- ne

13. Jaký je počet zaměstnanců Vaší farmy?

- 0
- 1 - 10
- 11 -50

14. Čerpáte dotace ze státního rozpočtu či fondů EU?

- ano
- ne

15. Jaké marketingové nástroje používáte ve své podnikatelské činnosti nejčastěji:

K propagaci své činnosti a zvýšení prodeje svých produktů používám zejména tato komunikační média

- inzerce a články v denících
- rozhlasové spoty
- internet a sociální sítě
- venkovní reklama
- dárkové koše s regionálními potravinami
- místní rozhlas
- osobní reference
- jiné

16. Znáte nějakou organizaci činnou v oblasti venkovského CR či ekoagroturistice?

- ano
- ne

17. Uvítali byste možnost vzdělávání nebo konzultace pro Vás nebo pro Vaše zaměstnance?

- čerpání prostředků z fondů EU
- aktuální trendy v obchodu a marketingu
- proces certifikace produktu či zařízení a značky kvality
- zpracování zemědělských produktů a možnosti jejich inovací
- nové trendy v cestovním ruchu
- jiná oblast –
- nemáme zájem

19. Jaký byl Váš prvotní impulz pro zvolený typ podnikatelské činnosti?

- rodinná tradice
- osobní přesvědčení
- vztah k přírodě a zvířatům
- „díra“ na trhu
- smysluplné využití vlastněných nemovitostí
- jiný

18. Daří se Vám lépe než na začátku podnikání?

- ano
- ne

20. Jaká je Vaše motivace a v čem spatřujete přínos Vaší činnosti pro společnost?